

Університетське дослідження

**МОНІТОРИНГ
СТУДЕНТСЬКОГО ЖИТТЯ**

лютий-березень 2010 року

ЗМІСТ

	стор.
Інформація про дослідження	3-4
Соціально-демографічний портрет студентів університету	5-11
Оцінка студентами якості навчального процесу	12-22
Мотивація вибору спеціальності	23-26
Ціннісні орієнтації студентів	27-30
Дослідження ціннісних орієнтацій за методикою Р.Інглехарта	31-35
Орієнтації студентів на майбутнє	36-44
Оцінка умов проживання у гуртожитках	45-50
Вступна кампанія-2009 очима студентів	51-59

Інформація про дослідження

З 9 лютого по 22 березня 2010 року в рамках виробничої практики студентів магістратури факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка було проведене **соціологічне опитування студентів університету**

Мета дослідження: моніторинг думки студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка щодо навчального процесу в університеті та позанавчальної діяльності університетського студентства

Завдання дослідження:

- ☐ оцінка студентами університету якості навчального процесу
- ☐ аналіз ціннісних орієнтацій студентів, їх планів на майбутнє
- ☐ вивчення мотивації обрання спеціальності при вступі до університету, виявлення місця орієнтації на отримання другої вищої освіти в структурі ціннісних орієнтацій студентів
- ☐ аналіз задоволеності умовами проживання в університетських гуртожитках
- ☐ вивчення думки студентів 1 курсу про вступну кампанію 2009 року

Метод збору первинних даних: роздаткове анкетування.

Вибіркова сукупність

- Було опитано 1277 респондентів: студенти денної форми навчання 1-4 курсів, спеціалісти та магістри 17 факультетів та інститутів.

Розподіл респондентів за факультетами та інститутами

Інститут журналістики	6,1%
Інститут міжнародних відносин	7,7%
Інститут філології	10,9%
юридичний	9,0%
хімічний	4,7%
філософський	5,0%
фізичний	4,9%
психології	5,9%
соціології	5,3%
кібернетичний	4,9%
радіофізичний	4,9%
механіко-математичний	4,9%
історичний	5,7%
економічний	6,4%
геологічний	4,0%
географічний	4,8%
біологічний	4,9%

Розподіл респондентів за курсом навчання

студенти 1 курсу	23,6%
студенти 2 курсу	21,6%
студенти 3 курсу	18,1%
студенти 4 курсу	17,9%
студенти 5 курсу	18,9%

•Ремонтування вибірки здійснювалося

методом зважування

обсяг вибірки після зважування - 1035

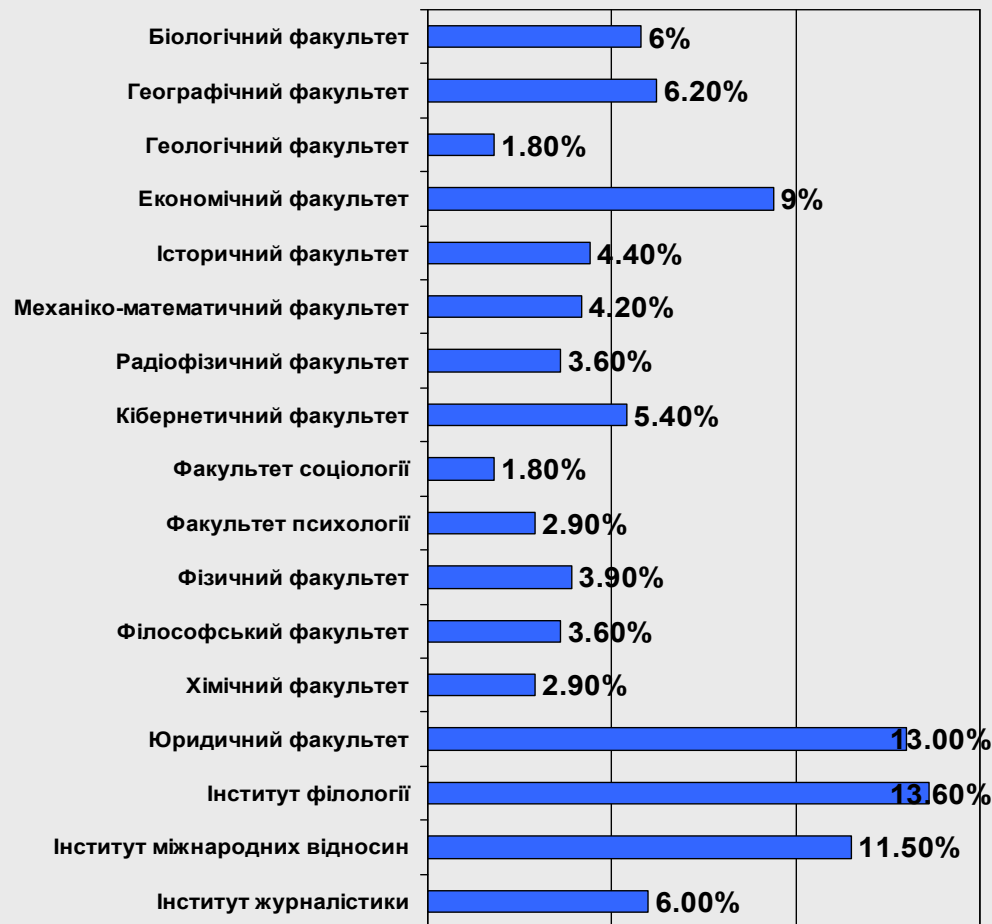
•При обчисленні вагових коефіцієнтів враховувався розподіл генеральної сукупності за факультетами/інститутами та курсами навчання.

Соціально-демографічний
портрет студентів
Київського національного
університету
імені Тараса Шевченка

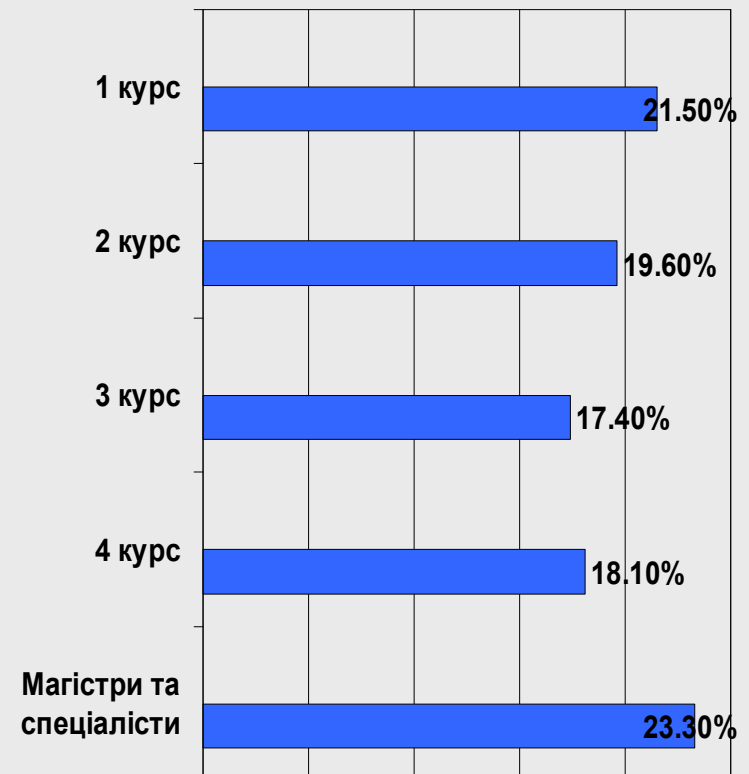
Розподіл респондентів за факультетами/інститутами та курсами навчання

(масив даних після зважування)

Факультет навчання респондента, %

Курс навчання респондента, %

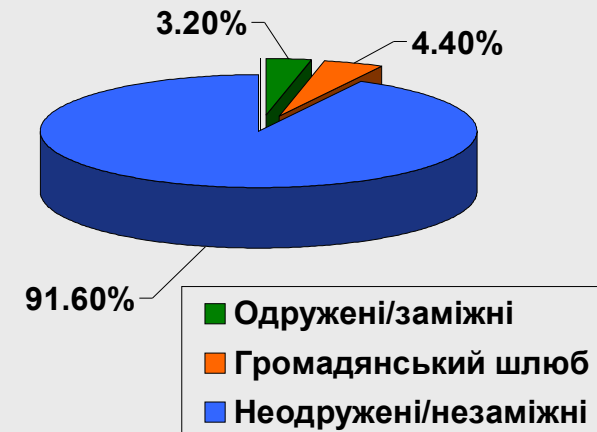

Соціально-демографічний портрет студентів Київського Національного університету імені Тараса Шевченка

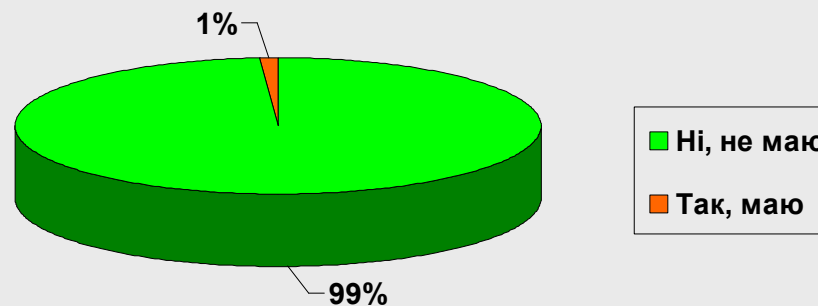
Розподіл студентів за статтю, %

Сімейний стан студентів, %

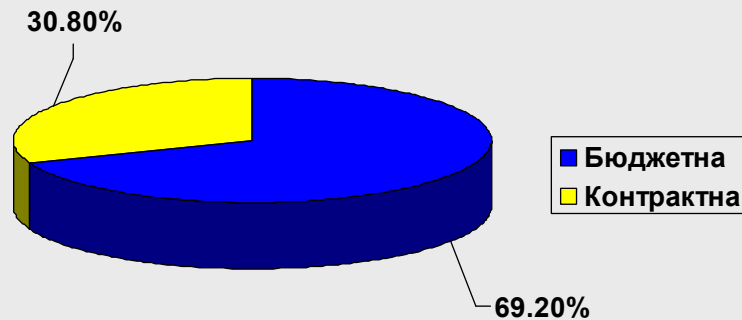

Наявність дітей, %

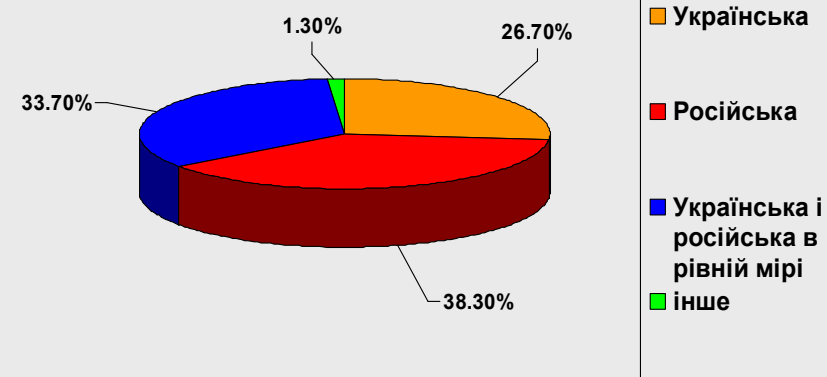

Соціально-демографічний портрет студентів Київського Національного університету імені Тараса Шевченка

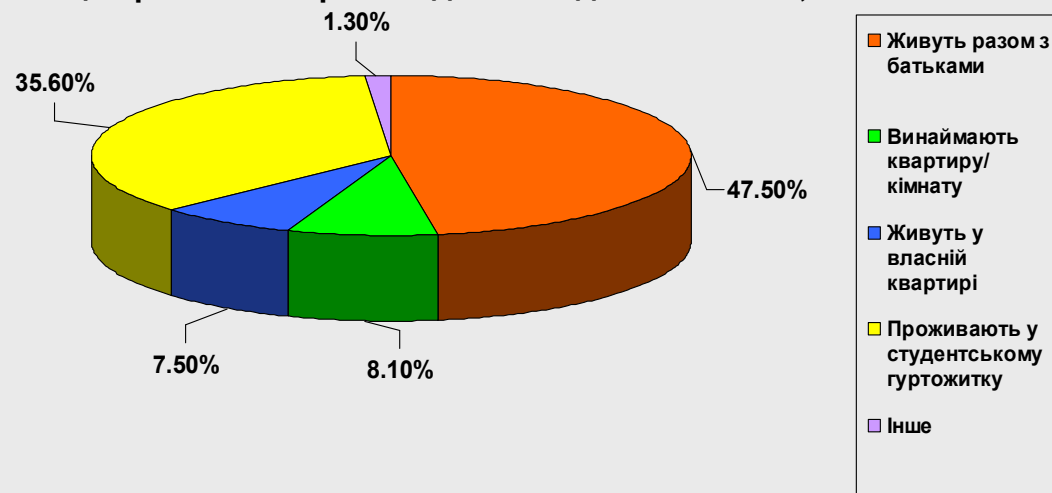
Форма навчання респондента, %

Мова спілкування респондента, %

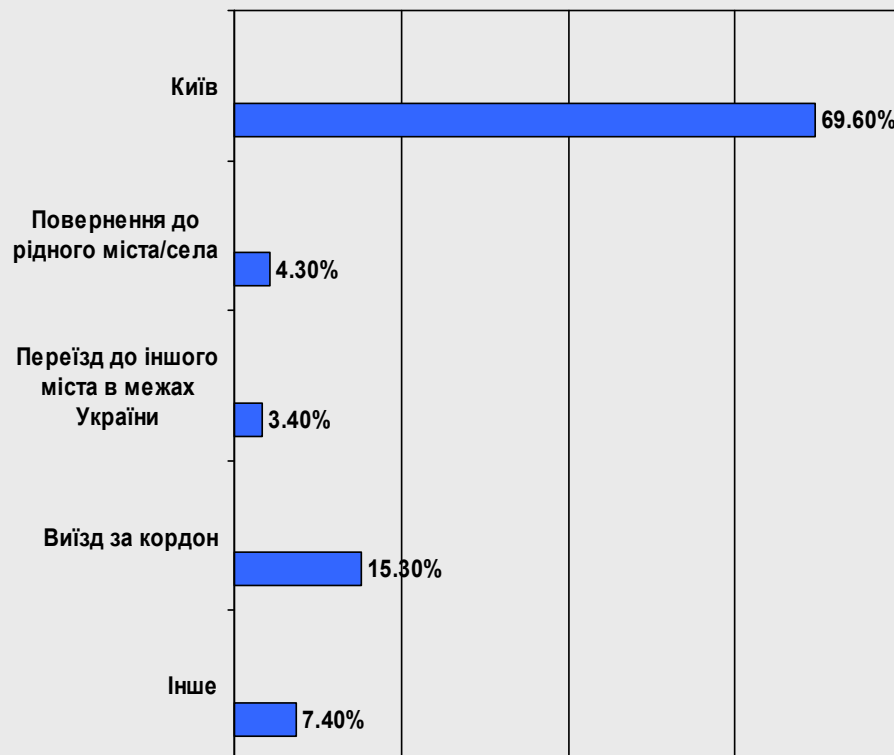

Місце проживання респондента на даний момент, %

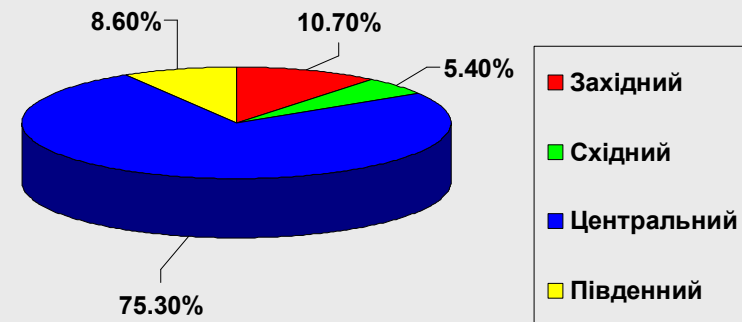

Розподіл студентів за місцем проживання, %

Плани щодо місця проживання
респондентів після закінчення університету

Регіон проживання респондента, %

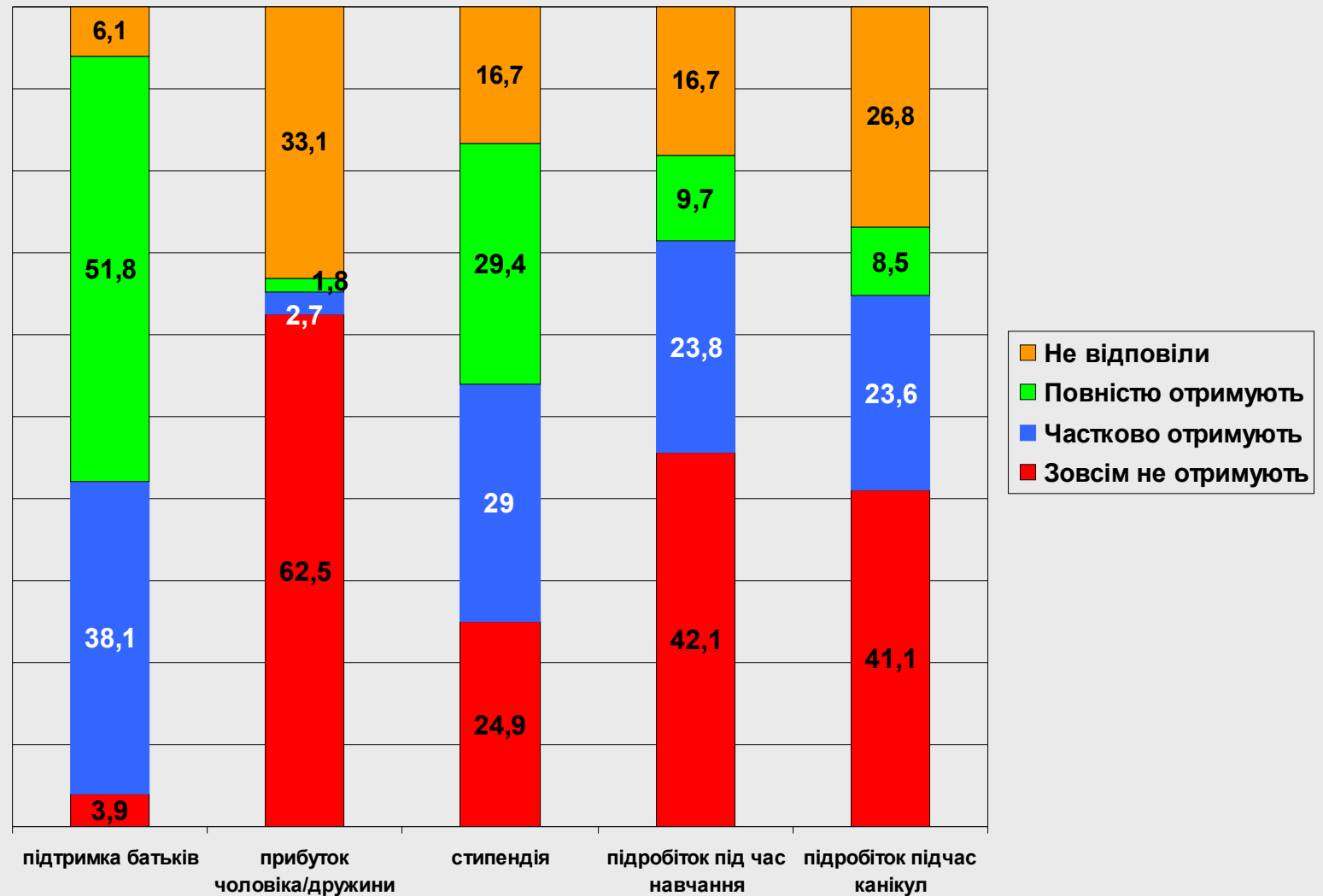

Населений пункт проживання
респондента в дитинстві, %

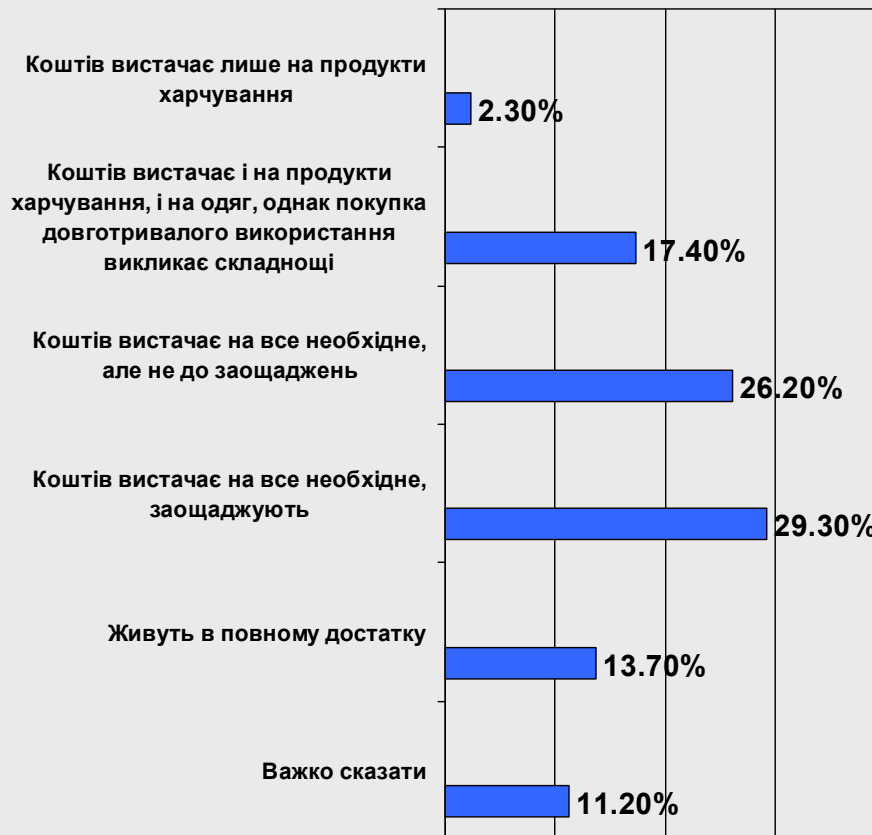
Через переїзди не залишилося
вражень про місто/село дитинства

Джерела матеріального забезпечення респондентів, %

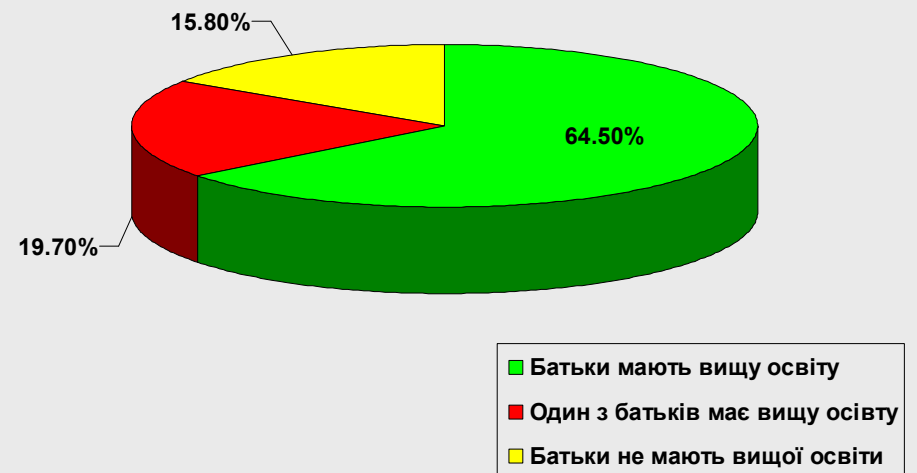

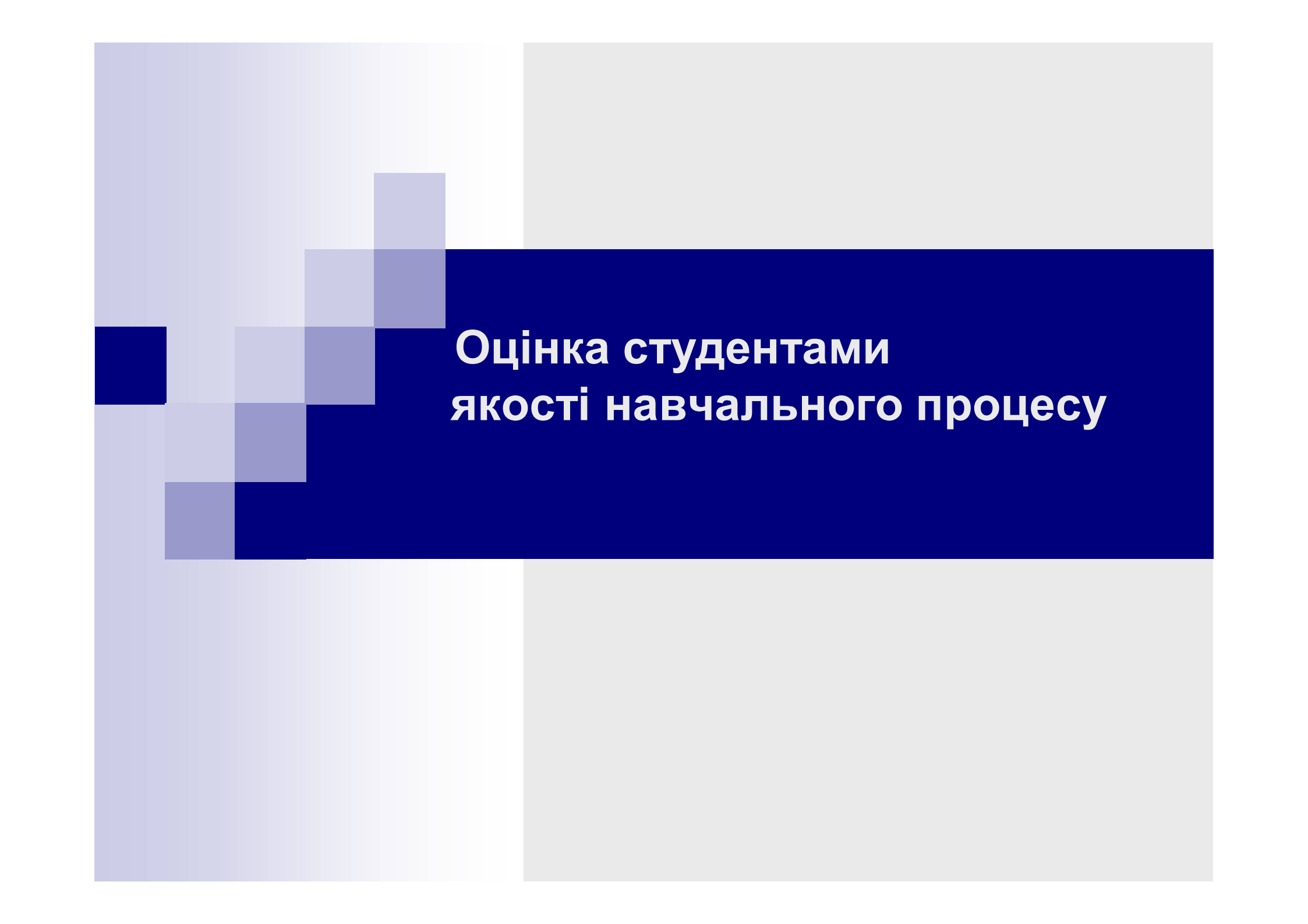
Інформація про батьківську родину респондента

Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці, %

Рівень освіти батьків респондентів, %

Оцінка студентами якості навчального процесу

Ступінь задоволеності складовими навчального процесу та студентського життя за п'ятибальною шкалою (середнє значення)

Відсоток студентів, які вказали, що не мають вказаного виду діяльності серед зазначених складових навчального процесу та студентського життя

Відсоток студентів, які не відвідують вказані наукові та навчальні заходи

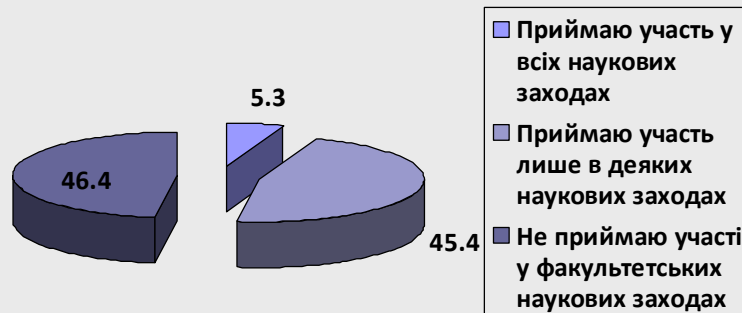

- ❑ Виявилося, що ступінь задоволеності такими складовими навчального процесу як лекційні заняття, семінарські й практичні заняття, проведення різних видів практики, консультації з науковим керівником, консультації з викладачами, наукові конференції, участь у міжнародних освітніх програмах, концерти та різні святкові заходи на факультеті, ніяк не корелювали із формою навчання студентів в університеті (бюджет, контракт), зі статтю респондентів та факультетом навчання.
- ❑ Стосовно ступеня задоволеності складовими навчального процесу відмінності виявлені за курсами навчання студентів. Так студенти 1 курсу (mean = 4.25 за п'ятибальною шкалою) більше задоволені лекційними заняттями порівняно зі студентами 4 курсу і магістрами та спеціалістами (mean = 3.74 за п'ятибальною шкалою). Така відмінність значуща для $\alpha = 0.05$. Та ж сама ситуація зберігається і у ступені задоволеності семінарськими та практичними заняттями.
- ❑ Виявлено значимі відмінності між студентами 1 та 4,5 (магістри та спеціалісти) при аналізі задоволеності консультуванням з науковим керівником. Першокурсники менш задоволені (mean = 3.65 за п'ятибальною шкалою) консультаціями, ніж студенти 4 курсу, магістри та спеціалісти (mean = 4.04 за п'ятибальною шкалою), де відмінність значуща для $\alpha = 0.05$.
- ❑ Щодо задоволеності участю у міжнародних освітніх програмах, то виявлено значимі розбіжності між 1 курсом (mean = 3.43 за п'ятибальною шкалою) і студентами магістратури та спеціалістами (mean = 2.76 за п'ятибальною шкалою). Така відмінність значуща для $\alpha = 0.05$.

Міра участі студентів у науковому житті університету, %

Міра участі у науковому житті факультету
(конференціях, олімпіадах, Днях науки), %

Діаграма 1

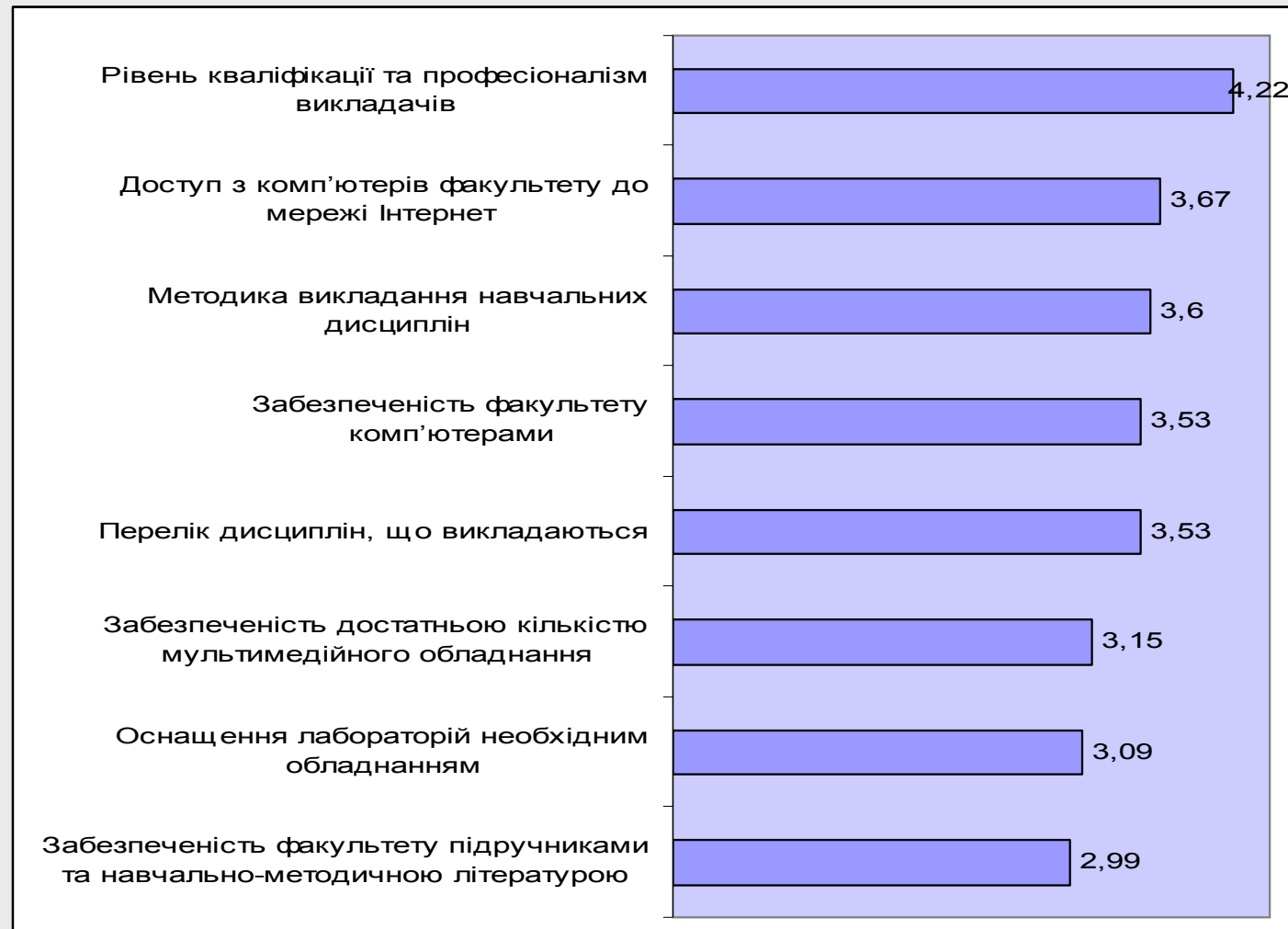

Міра участі у міжнародних освітніх і
наукових програмах, % серед тих,
хто дав відповідь

Діаграма 2

Задоволеність студентів різними аспектами навчального процесу (середнє за 5-ти бальною шкалою)

Задоволеність студентів деякими аспектами навчального процесу

- Студенти в цілому задоволені різними аспектами освітнього процесу, в першу чергу рівнем кваліфікації та професіоналізмом викладачів. Майже всі факультети високо оцінюють рівень кваліфікації та професіоналізм викладачів (mean > 4 за п'ятибальною шкалою).
- Доступом з комп'ютерів факультету до мережі Інтернет найбільш задоволені студенти таких факультетів як: геологічний, радіофізичний, соціології, фізичний, інститут журналістики (mean > 4 за п'ятибальною шкалою).
- Задоволеність достатньою кількістю мультимедійного обладнання найбільш простежується у студентів інституту міжнародних відносин.
- Треба зазначити, що студенти першого курсу в цілому більше, ніж студенти старших курсів задоволені усіма аспектами освітнього процесу. Найбільше студенти першого курсу задоволені переліком навчальних дисциплін, методикою викладання, рівнем кваліфікації та професіоналізму викладачів (mean > 4 за п'ятибальною шкалою)

Задоволеність студентів деякими аспектами навчального процесу

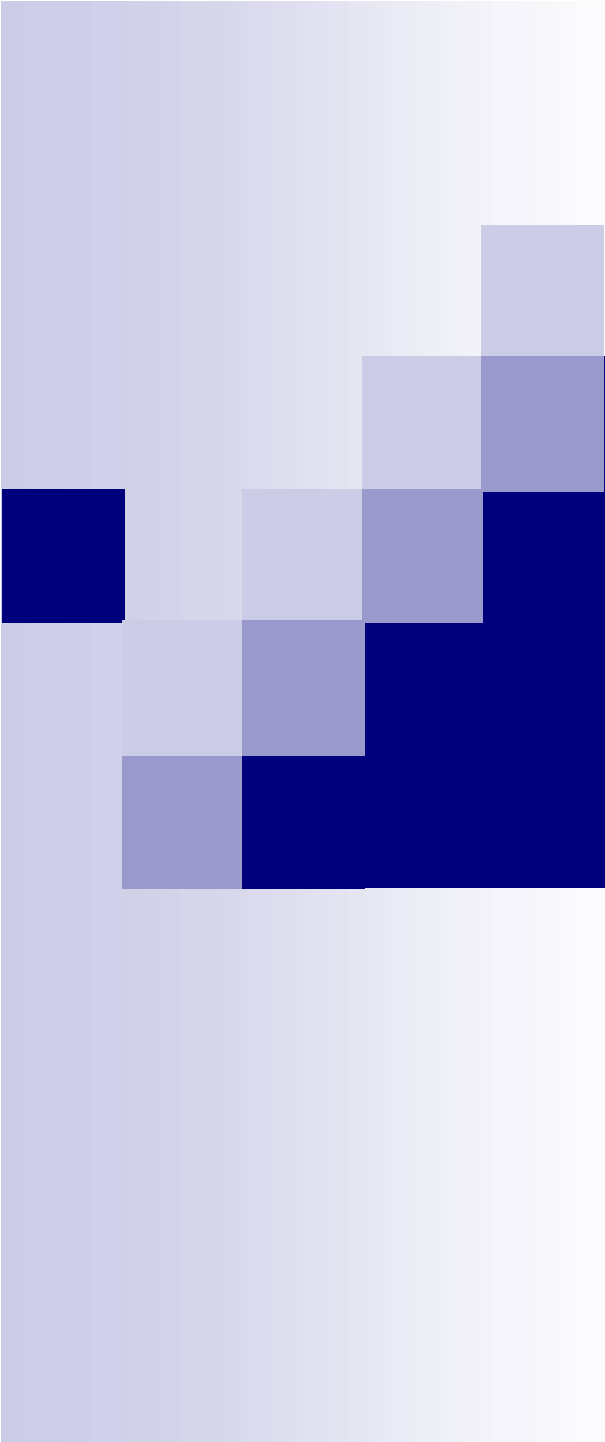
- Спостерігаємо таку тенденцію: чим старший курс, тим меншою є задоволеність кількістю мультимедійного обладнання, а також оснащенням лабораторій необхідним обладнанням, переліком дисциплін, що вивчаються, методикою викладання навчальних дисциплін.
- Спостерігається дві тенденції щодо задоволеності студентів кількістю підручників та навчально-методичної літератури:
 - перша: чим старший курс, тим менша задоволеність;
 - друга: чим вищий матеріальний стан студента, тим також менша задоволеність.
- Простежується зв'язок між задоволеністю такими складовими навчального процесу як: лекції, семінари, практика і оцінкою оснащення лабораторій необхідним обладнанням, переліком навчальних дисциплін та методикою їх викладання.
- Між задоволеністю такими складовими навчального процесу як: лекції, семінари, практика і оцінкою рівня кваліфікації та професіоналізму викладачів зв'язок не простежується.

Оцінка студентами заходів, які є важливими для підвищення якості навчального процесу (середнє за 7-бальною шкалою)

Оцінка студентами заходів, які є важливими для підвищення якості навчального процесу (середнє за 7-бальною шкалою)

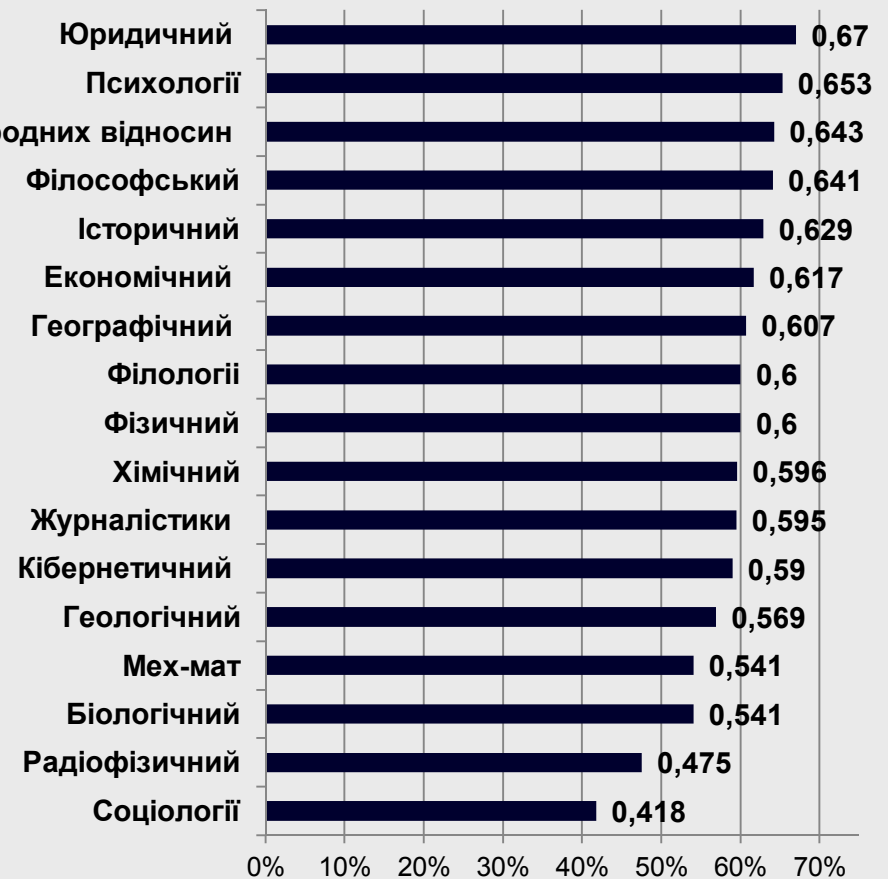
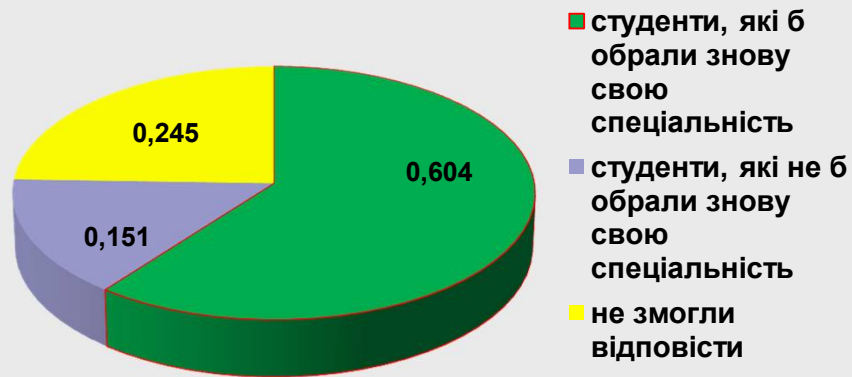
Мотивація вибору спеціальності

Визначення причин, виходячи з яких студенти обирали спеціальність, за якою навчатимуться в університеті

Оцінки респондентів за 7-бальною шкалою

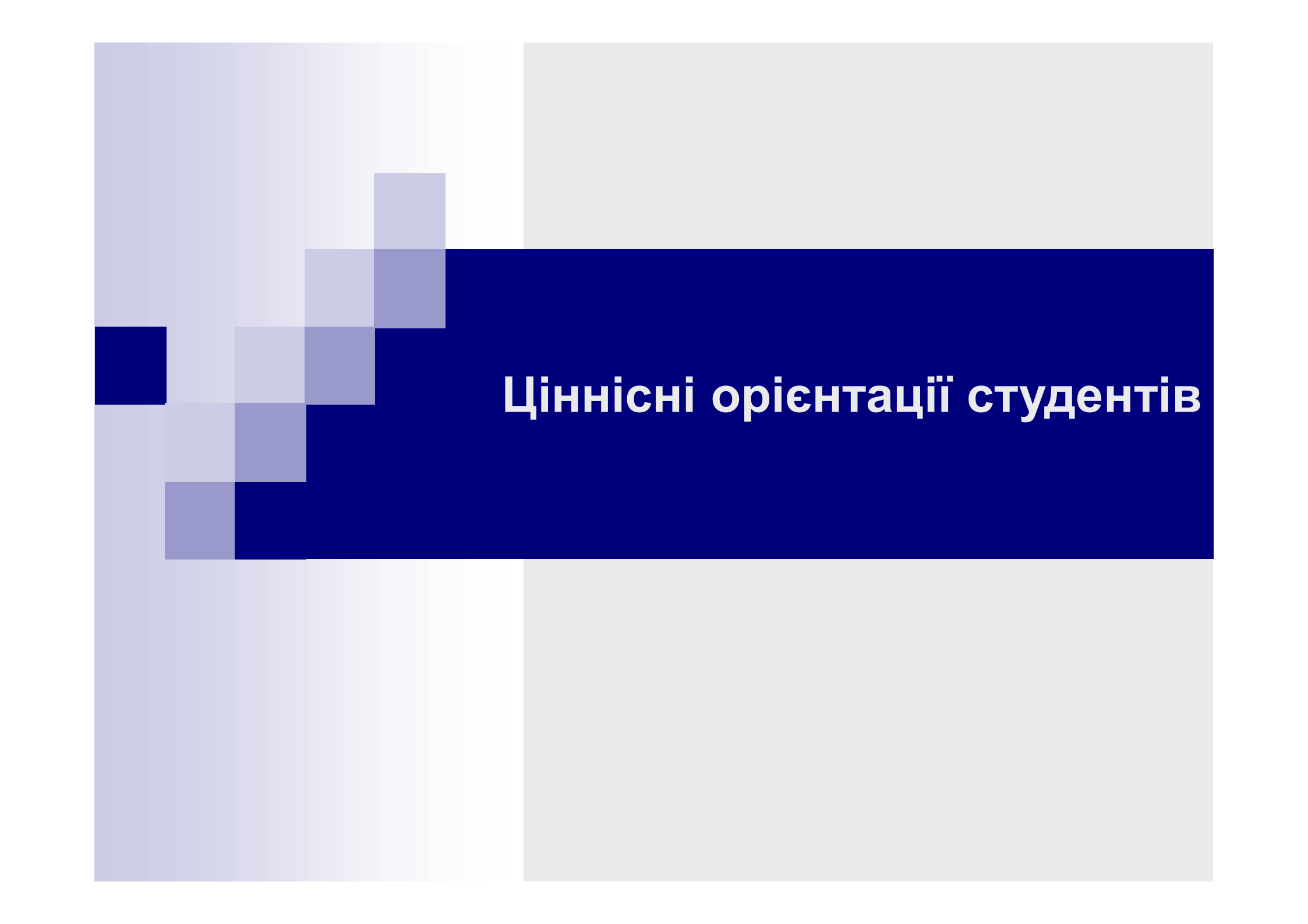

60% респондентів, якщо мали б можливість обирати спеціальність ще раз, повернувши час назад, стверджують, що зупинили б свій вибір на тій самій спеціальності, за якою зараз навчаються.

Основні ***причини обрання спеціальності*** пов'язані з особистою зацікавленістю, хистом респондента до опанування конкретної спеціальності.

- Абітурієнти при вступі на навчання за певною спеціальністю орієнтуються в першу чергу на свої індивідуальні здібності та свої уподобання, інтереси, а також в рівній мірі на перспективи успішного працевлаштування у майбутньому.
- Рейтинг причин обрання спеціальності змінюється залежно від факультету, на якому навчаються респонденти.

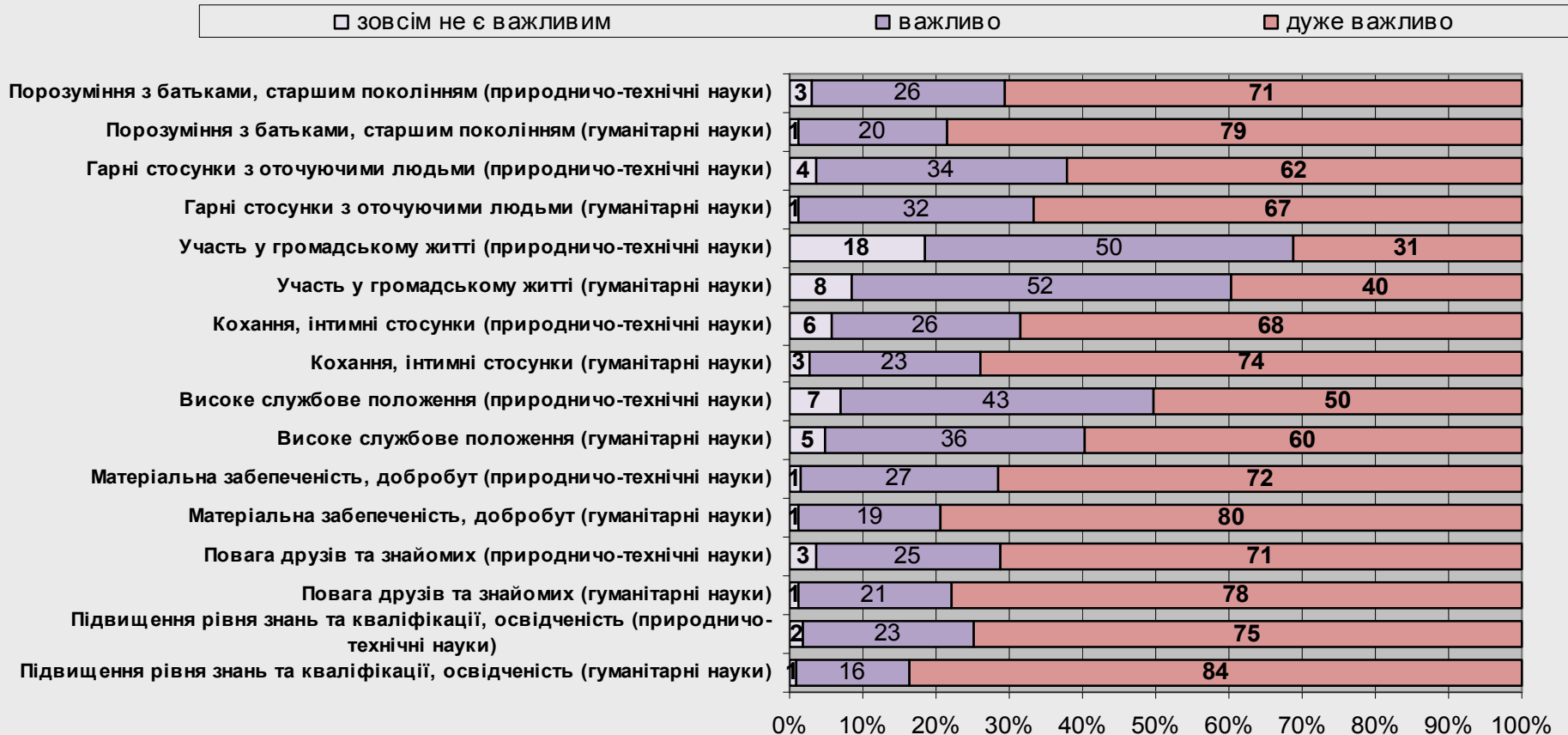

Ціннісні орієнтації студентів

Ціннісні орієнтації студентів

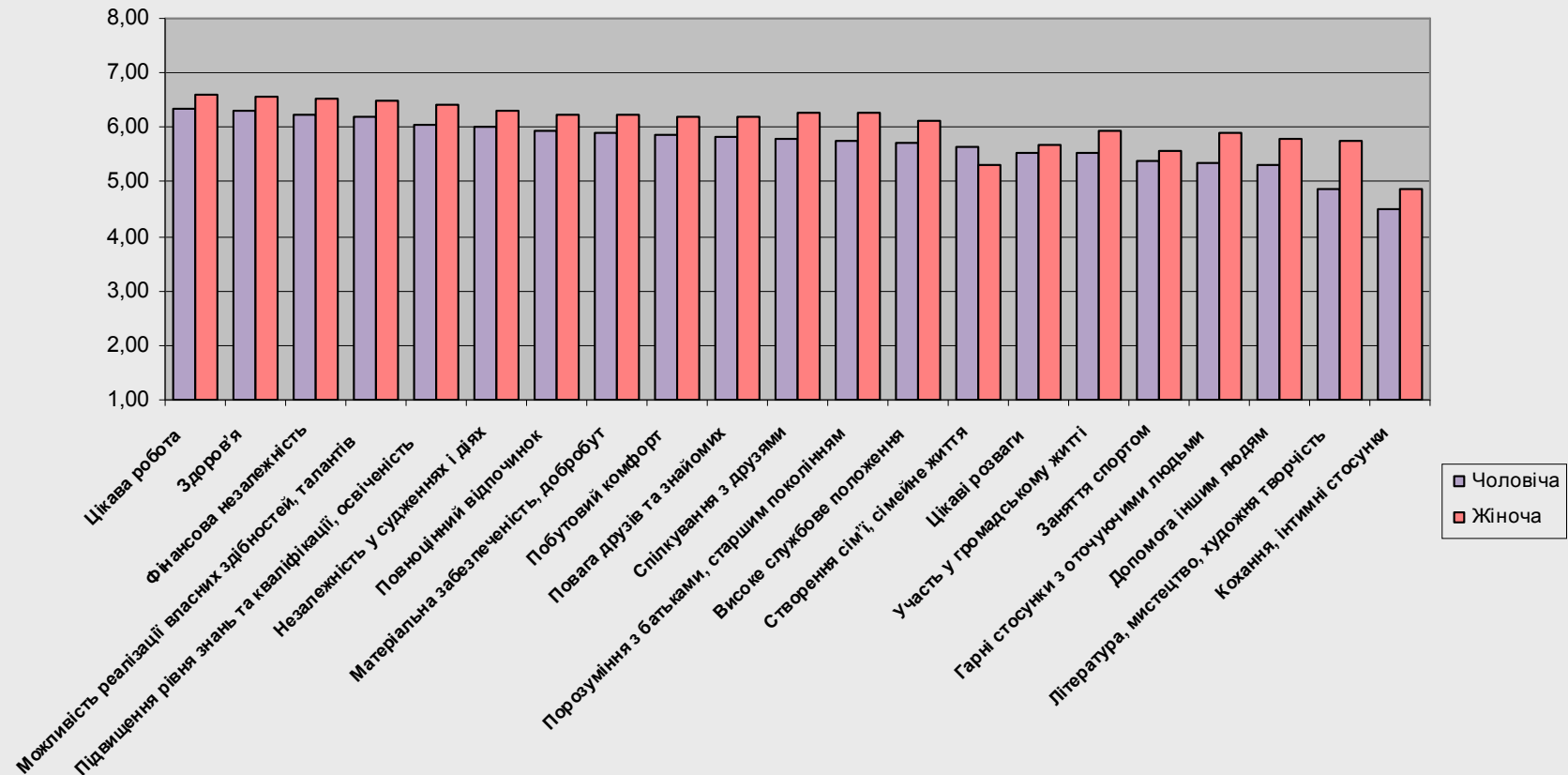

Відмінності ціннісних орієнтацій студентів на гуманітарних та природничо-технічних напрямках

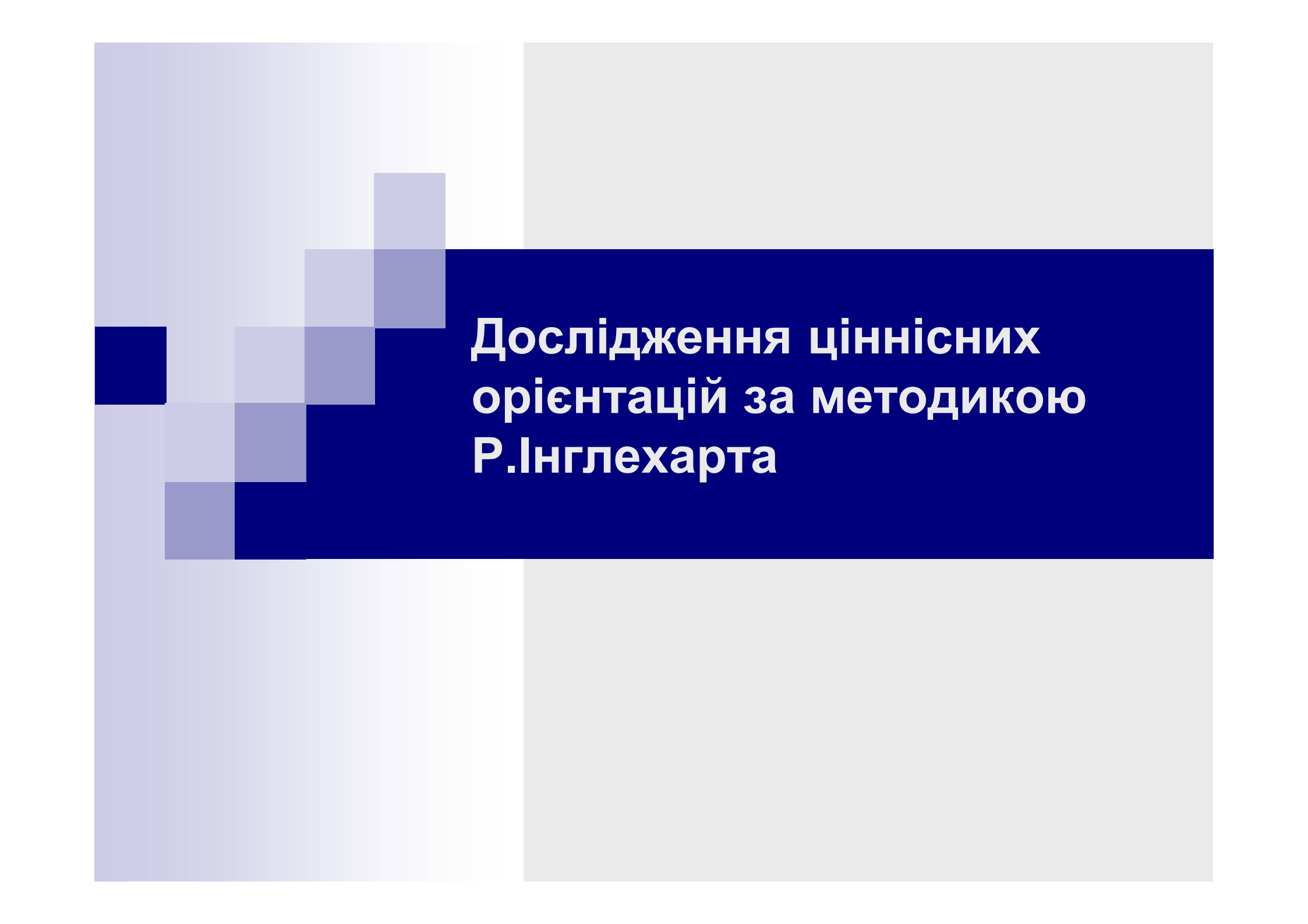

Найбільш важливими ціннісними орієнтаціями для студентів гуманітарного напрямку – підвищення рівня знань, освіченість (84 %), матеріальна забезпеченість (80 %), порозуміння з батьками, старшим поколінням (79 %), повага друзів та знайомих (78 %), кохання, інтимні стосунки (74 %). Для студентів природничо-технічного напрямку найбільш неважливим – участь у громадському житті (18%).

Відмінність ціннісних орієнтацій чоловіків та жінок (середнє за 7-бальною шкалою)

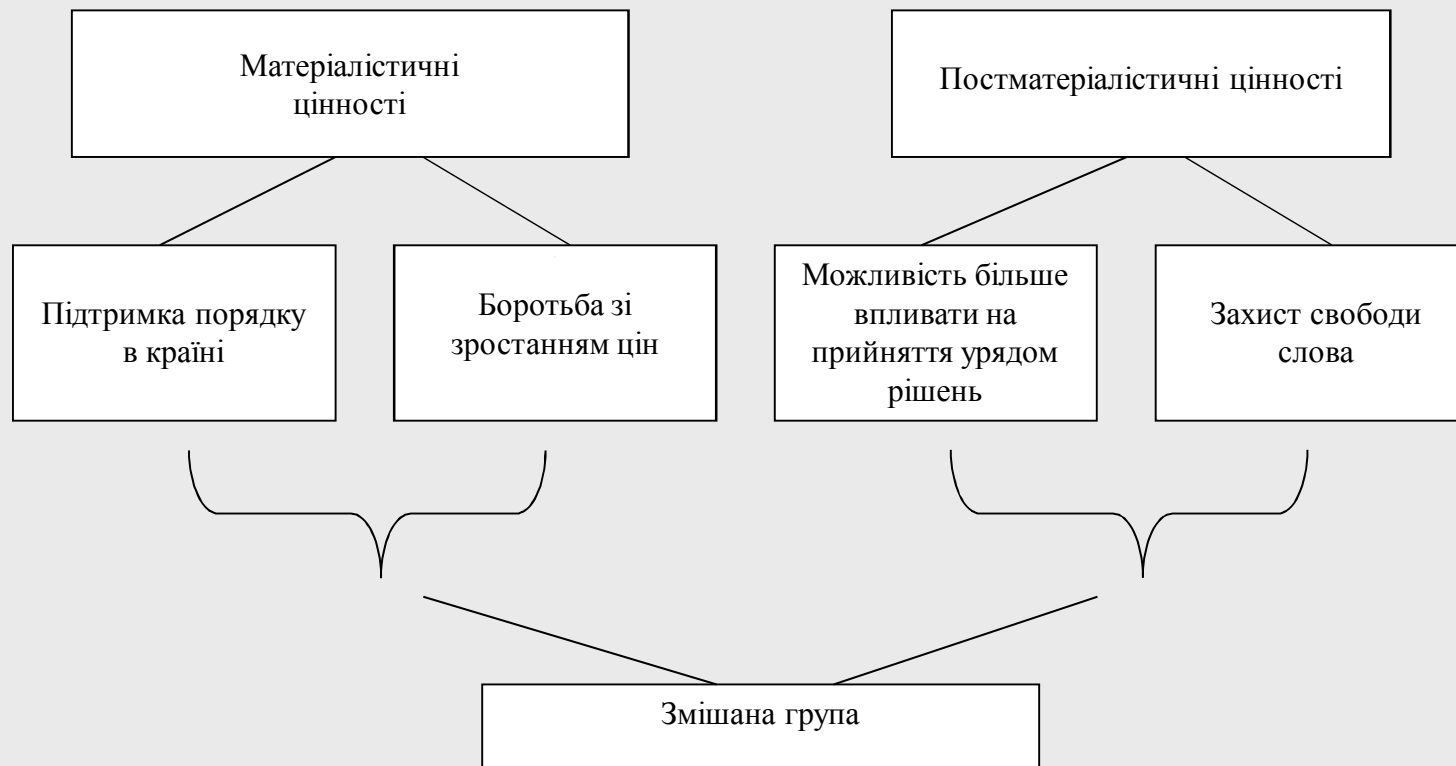

Найменш важливими ціннісними орієнтаціями для чоловіків – кохання, інтимні стосунки (4,51), література, мистецтво, художня творчість (4,88), для жінок – також кохання, інтимні стосунки (4,88). Найбільш важливими для чоловіків – цікава робота (6,33), здоров'я (6,31), а для жінок – фінансова незалежність (6,53), і також цікава робота (6,56) і здоров'я (6,58).

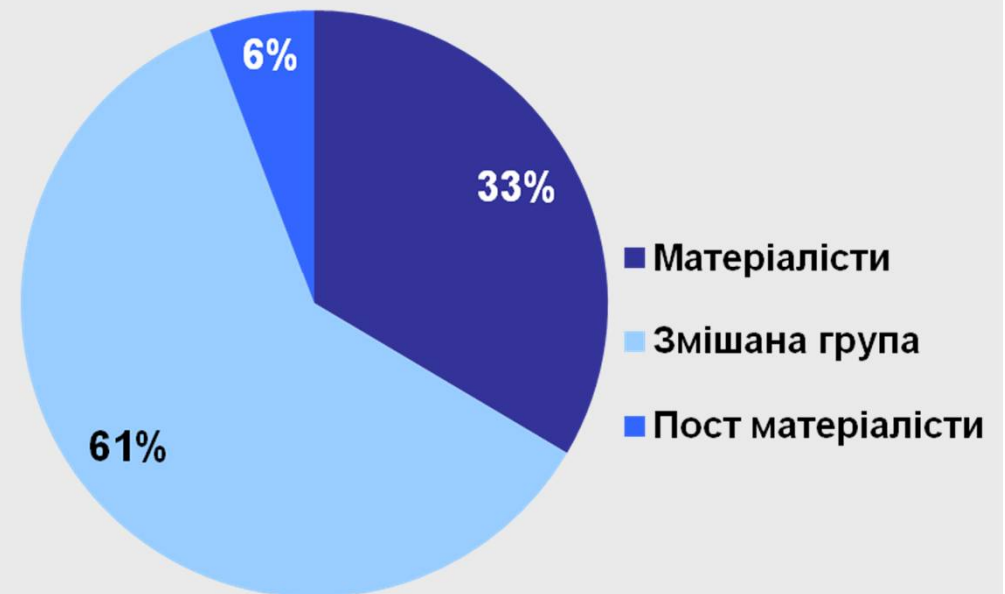
Дослідження ціннісних орієнтацій за методикою Р.Інглехарта

Логіка віднесення респондентів до різних груп за цінностями

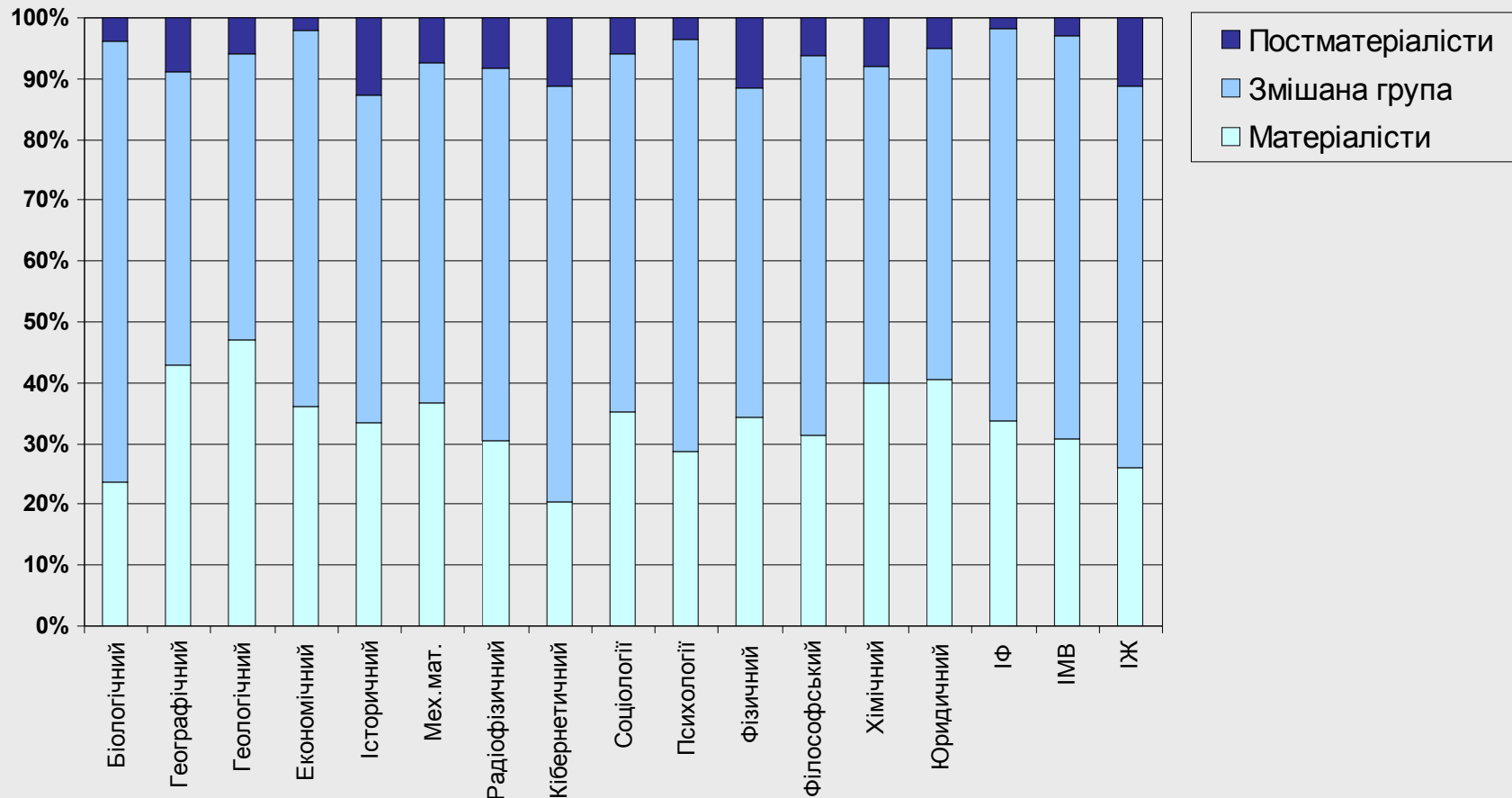

- Цінності «матеріалізму» - перевага фізичної й психологічної безпеки й благополуччя (в даному дослідженні це «Підтримка порядку в країні» та «Боротьба зі зростанням цін»);
- Цінності «постматеріалізму» - підкреслене значення приналежності до групи, самовираження і якості життя (це «Надання народу можливості більше впливати на прийняття урядом рішень» та «Захист свободи слова»)

Розподіл студентів університету за групами цінностей

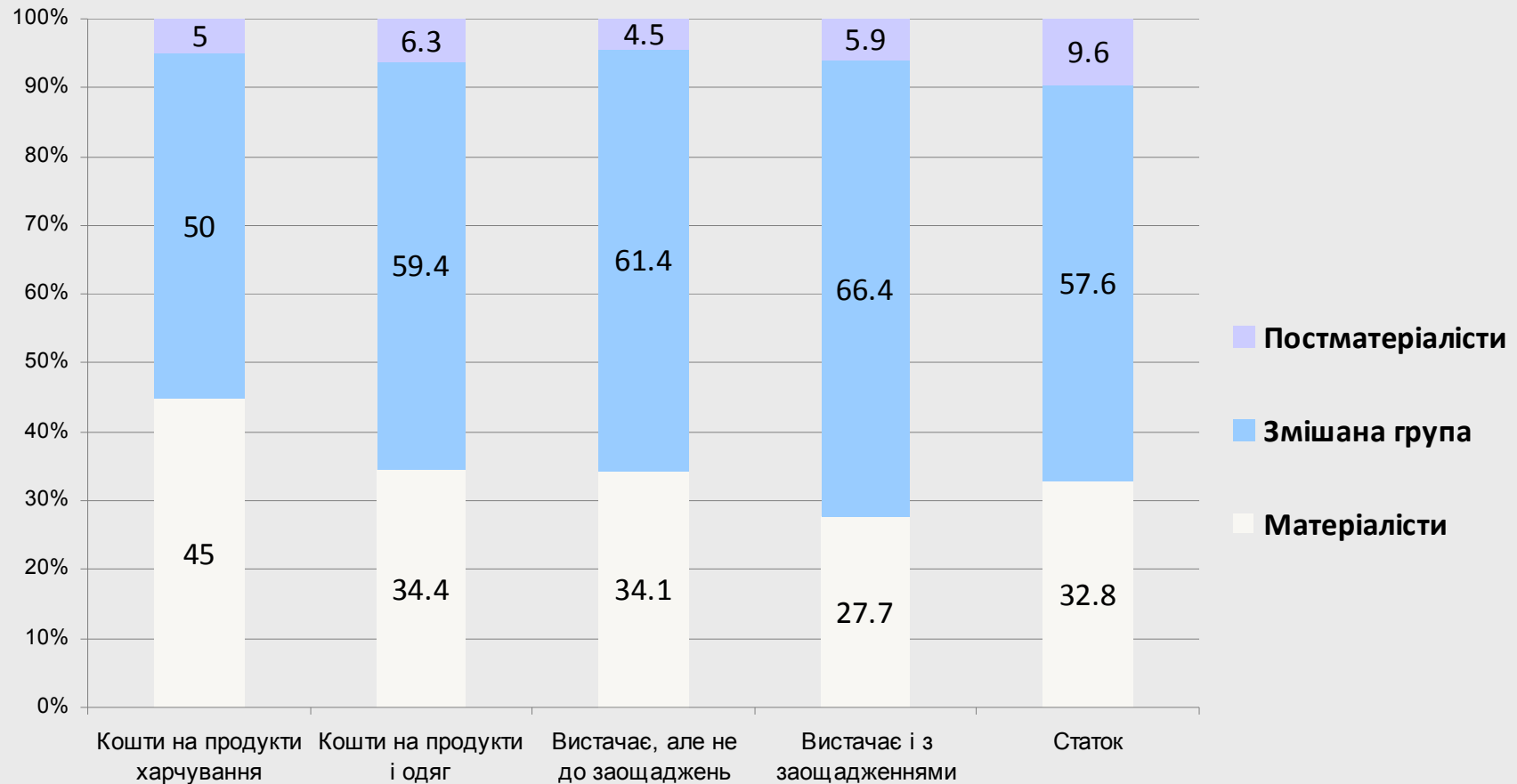

Розподіл на факультетах та в інститутах за групами цінностей, %

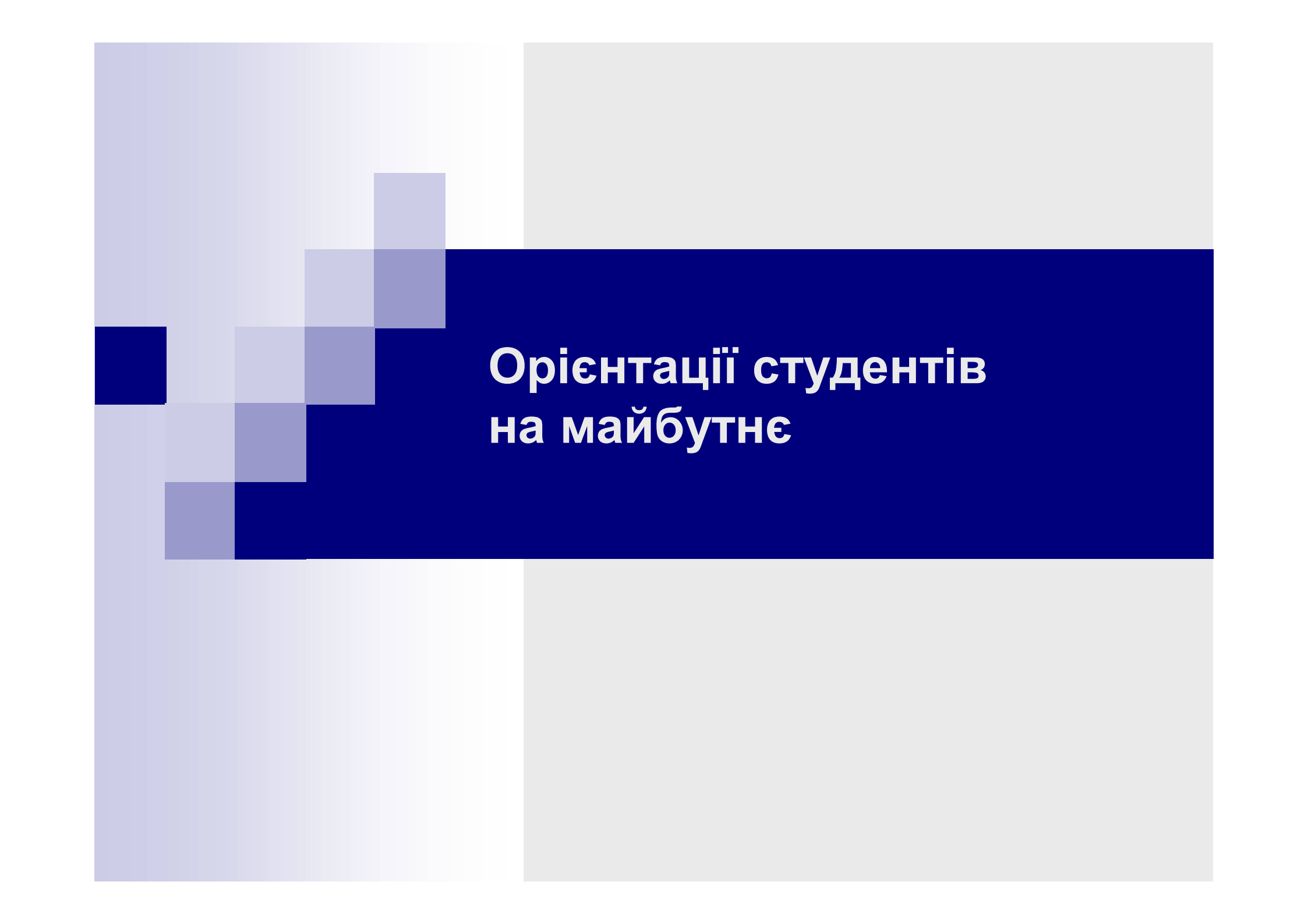

Дані по факультетам відбивають загальну картину по університету: за наповненням переважає змішана група. Достатньо великою є група матеріалістів і зовсім незначною – група постматеріалістів (максимально 12,8%). Відмінності в розподілах за статтю, курсом навчання та місцем проживання є незначними, що підтверджує превалювання змішаної групи.

Розподіл груп за цінностями в залежності від рівня матеріальної забезпеченості

Гіпотеза про те, що зі збільшенням достатку зростатиме й відсоток постматеріалістів, не підтвердилася. Але, як показують дані, існують розбіжності в групах: люди з меншим достатком більше орієнтуються на матеріалістичні цінності.

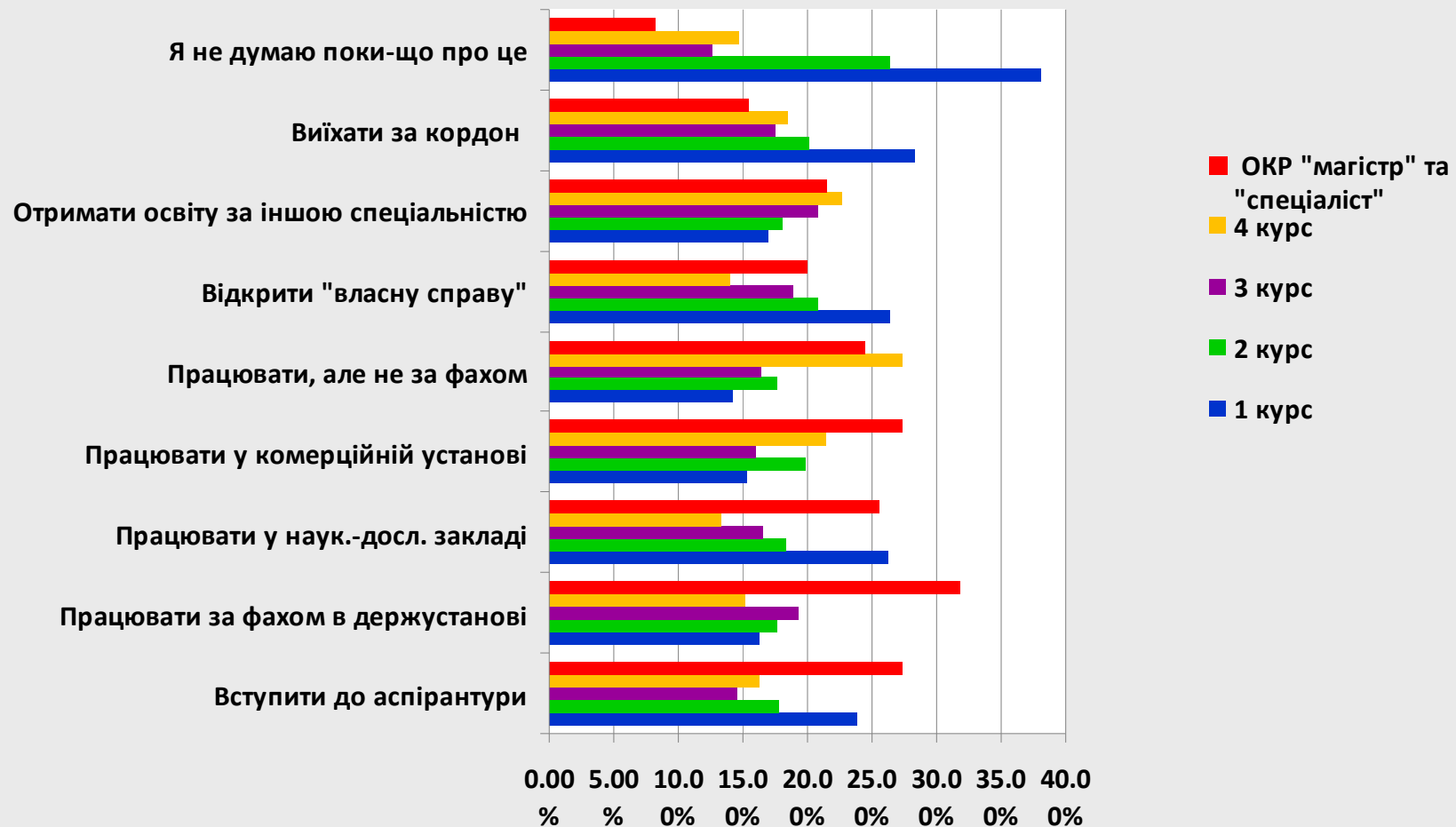

Орієнтації студентів на майбутнє

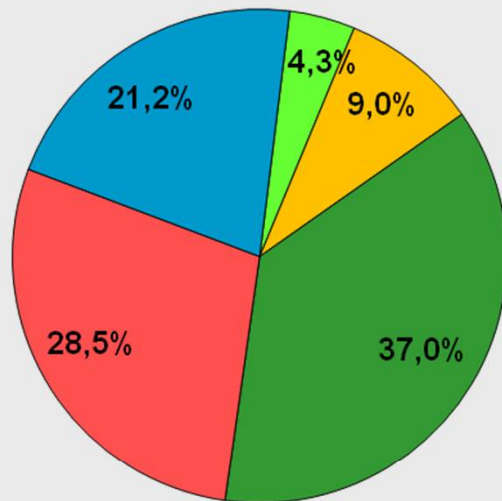
Плани на майбутнє (чим студенти планують займатися після завершення навчання в університеті)

Плани студентів на майбутнє в залежності від курсу навчання

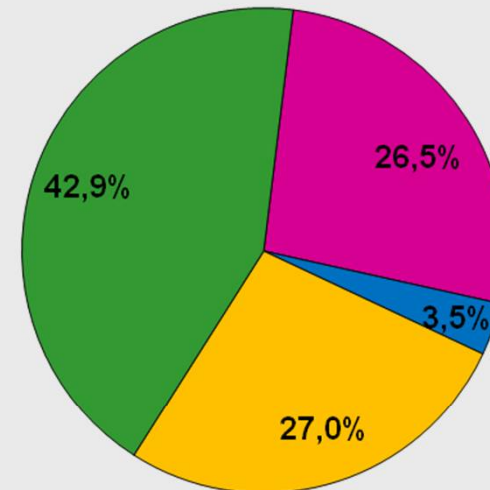

Перспективи пошуку роботи після закінчення навчання

- Я буду мати значні складнощі з пошуком роботи
- Я буду мати складнощі з пошуком роботи, яка б дійсно відповідала моїй освіті
- Я буду мати складнощі з пошуком роботи, яка б дійсно відповідала моїм запитам
- Я буду мати лише невеликі складнощі з пошуком роботи
- Я не буду мати складнощів з пошуком роботи

Орієнтація на отримання другої вищої освіти

- Ще не визначився
- Я вже отримую другу вищу освіту
- Не збираюсь отримувати другу вищу освіту
- Збираюсь отримувати другу вищу освіту

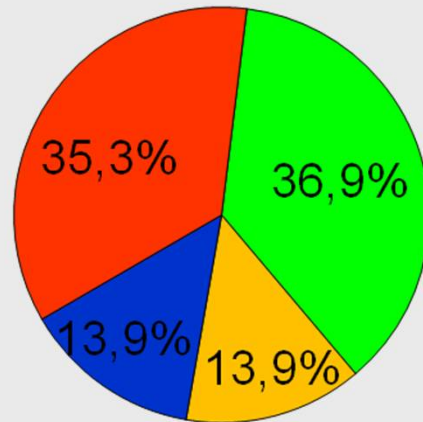
Перешкоди на шляху до отримання другої вищої освіти, % до тих, хто планує отримувати другу вищу освіту

Напрями отримання другої вищої освіти (наведено лише ті напрями, які назвали більше 3% респондентів)

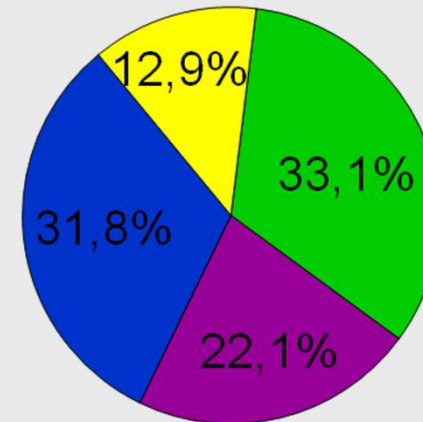

Навчальний заклад отримання другої вищої освіти

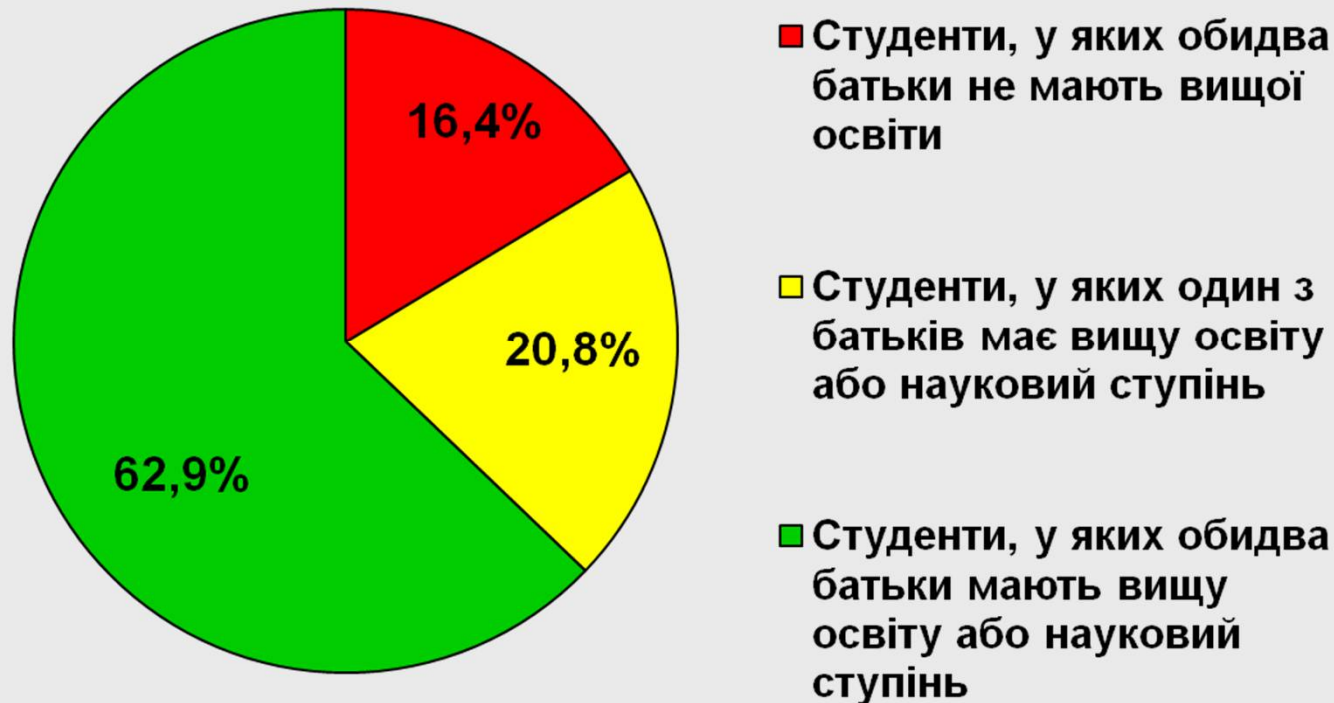
- Я ще з цим не визначився
- Планую отримувати другу вищу освіту за кордоном
- В іншому вищому навчальному закладі України
- У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка

Початок отримання другої вищої освіти

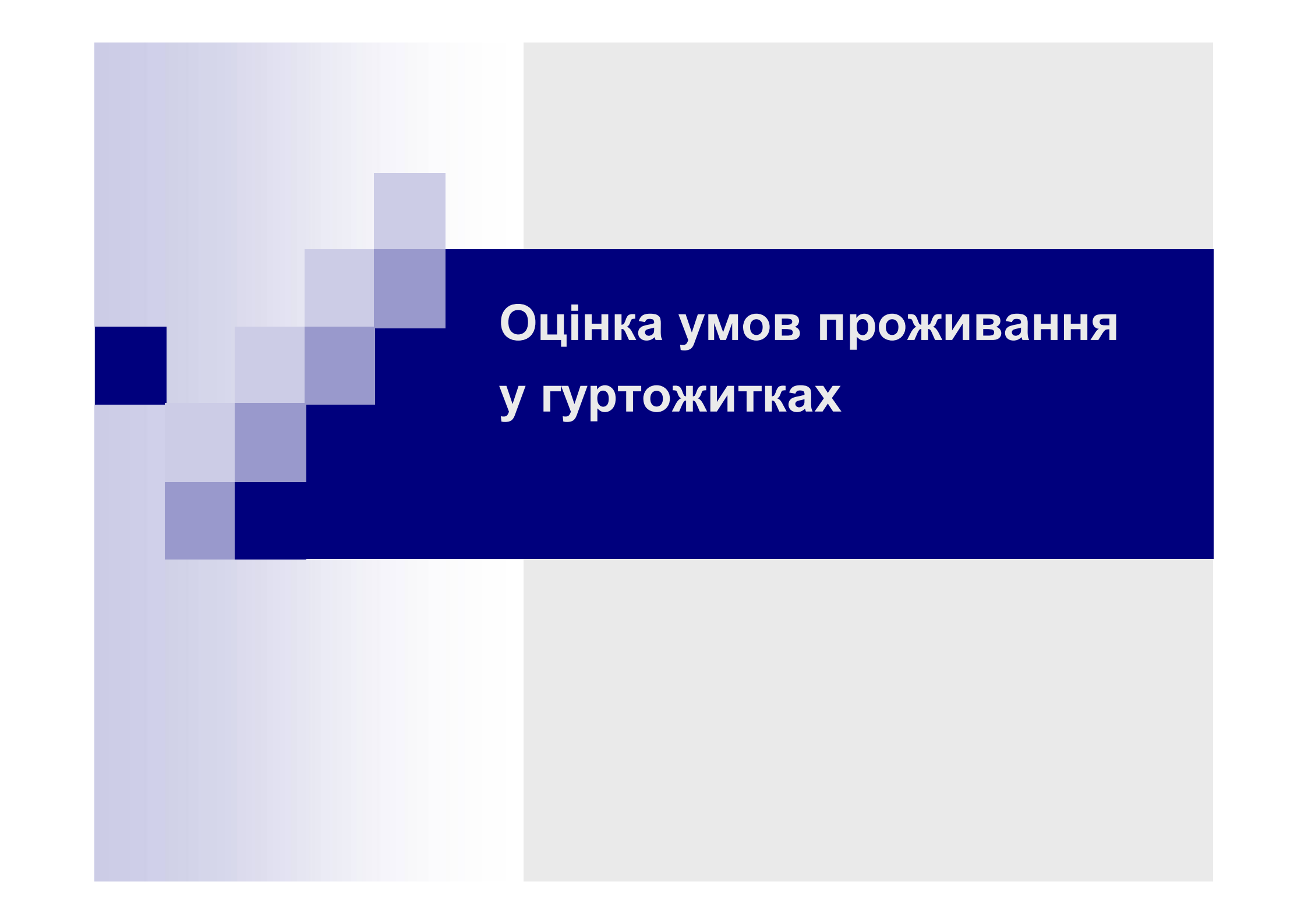

- Важко відповісти
- Через декілька років після отримання першої вищої освіти
- Одразу після отримання першої вищої освіти
- Паралельно з отриманням першої вищої освіти

Серед студентів, які збираються після закінчення університету вступати до аспірантури, переважають ті, чиї батьки мають вищу освіту або науковий ступінь

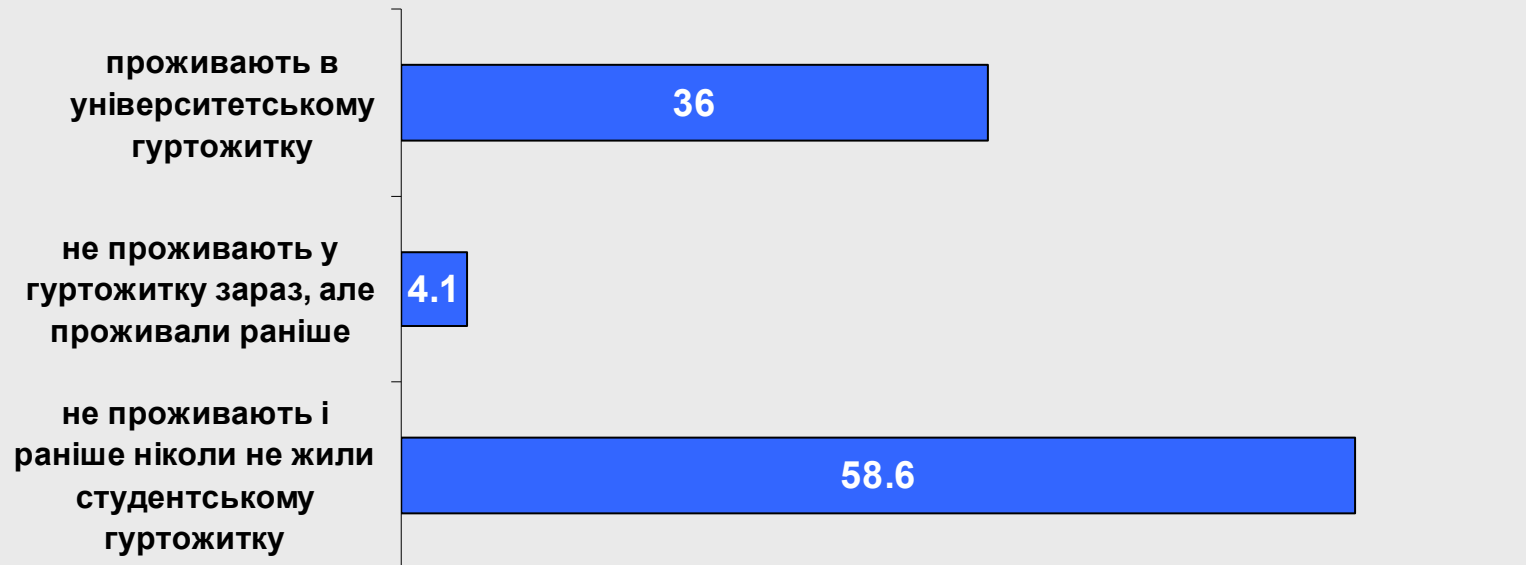

- ✓ Орієнтація на отримання другої вищої освіти не залежить від курсу навчання студентів;
- ✓ Бажання отримувати другу вищу освіту не пов'язане з задоволеністю вибором нинішньої спеціальності;
- ✓ Оцінка студентами власних перспектив пошуку роботи після закінчення університету не пов'язана з успішністю їх навчання.

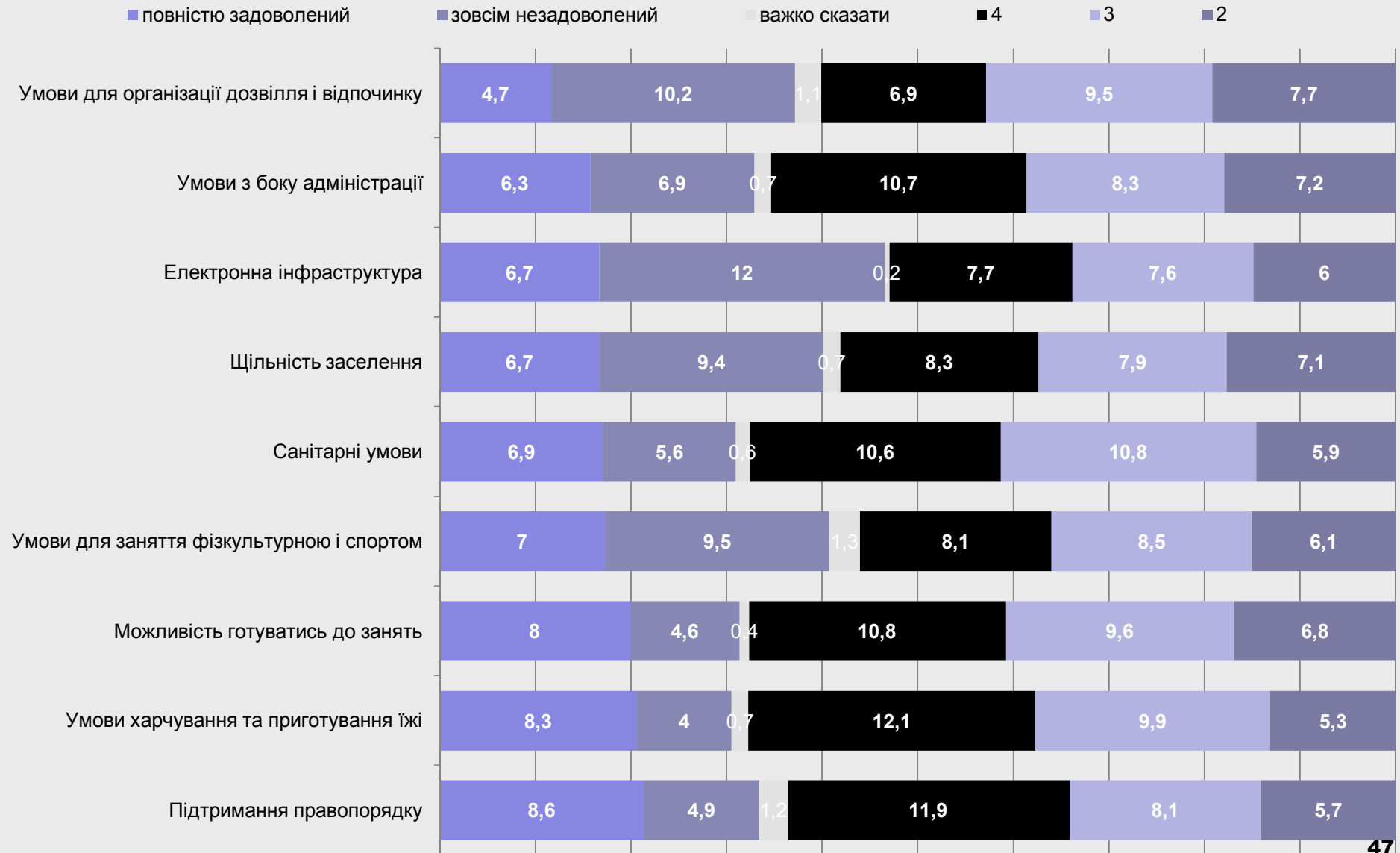

Оцінка умов проживання у гуртожитках

Серед студентів університету значна частина проживає у гуртожитку (% до всіх опитаних)

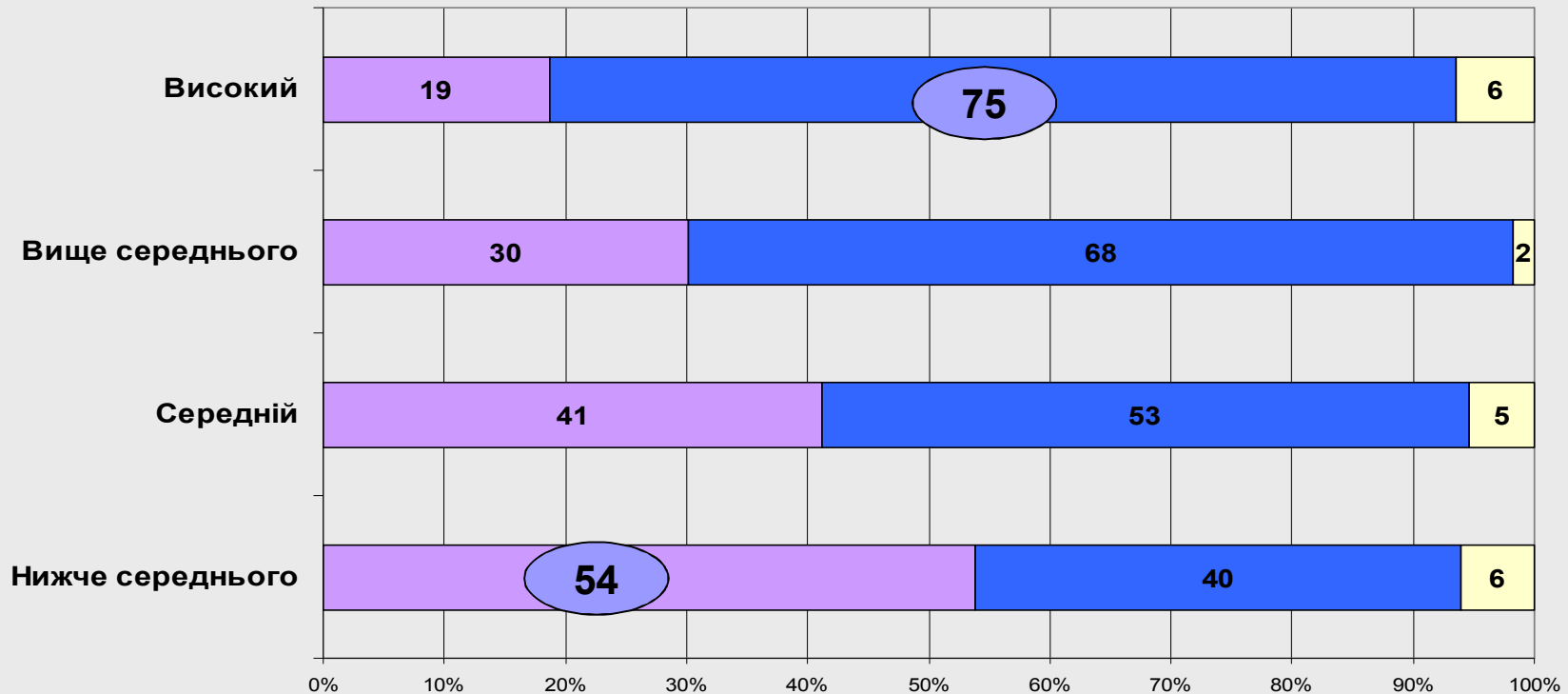

Задоволеність умовами проживання у гуртожитку (% до тих, хто проживає у гуртожитку)

Зв'язок між матеріальним станом батьківської родини та місцем проживання студентів

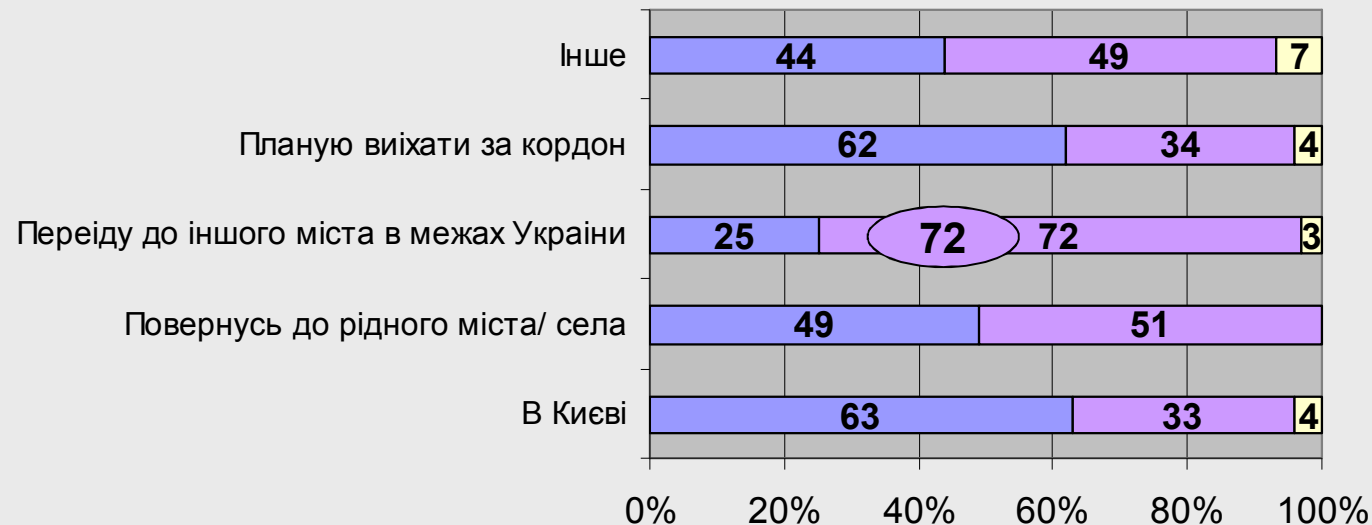
■ проживає в університетському гуртожитку
■ не проживає і раніше ніколи не жили студентському гуртожитку
■ не проживає у гуртожитку, але проживали раніше

Високий матеріальний стан родини характерний більшості студентів – **75 %**, які не проживають і раніше ніколи не жили у студентському гуртожитку, а нижче середнього матеріальний стан родини – більшості студентам, які проживають в гуртожитку – **54%**.

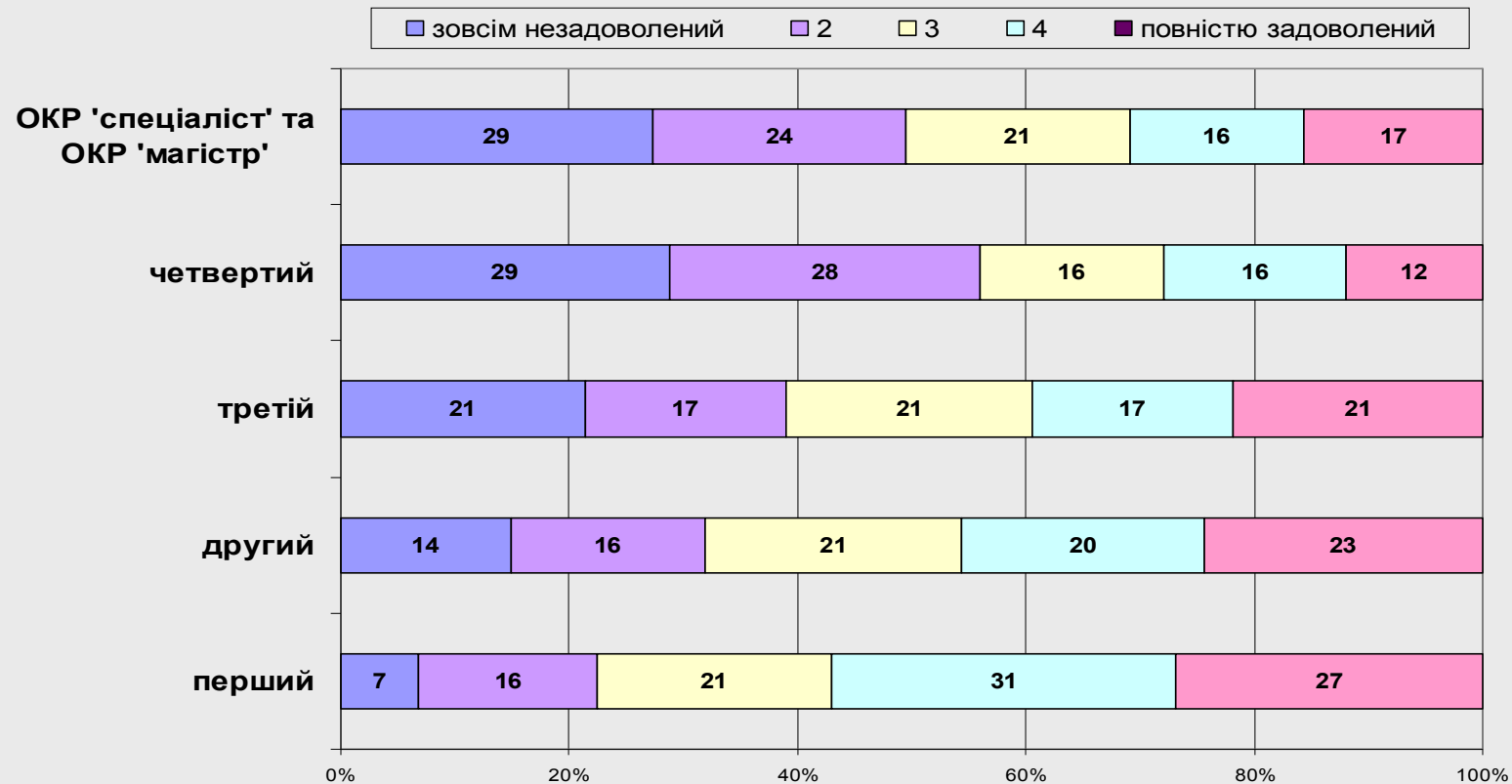
Зв'язок між місцем проживання у даний час та планами зміни місця проживання у майбутньому

- не проживають і раніше ніколи не жили в студентському гуртожитку
- проживають в університетських гуртожитках
- не проживають у гуртожитку, але проживали раніше

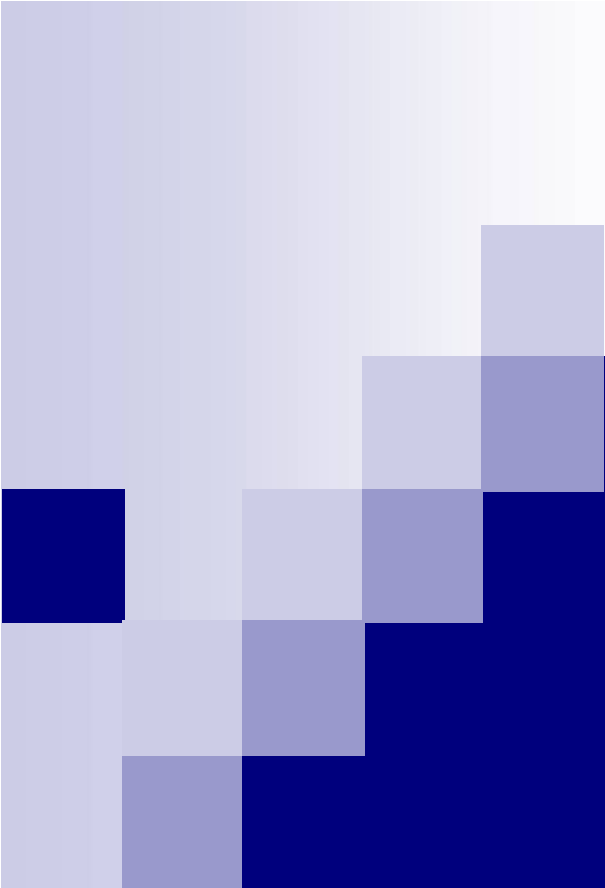

72% студентів, що проживають в університетських гуртожитках, планують по закінченню навчання переїхати до іншого міста в межах України; студенти, які не проживають і раніше ніколи не проживали у гуртожитку, планують або залишитися в Києві – **63%**, або виїхати за кордон – **62%**.

Відмінності у задоволеності студентів різних курсів ставленням з боку адміністрації гуртожитків (% до тих, хто проживає у гуртожитку)

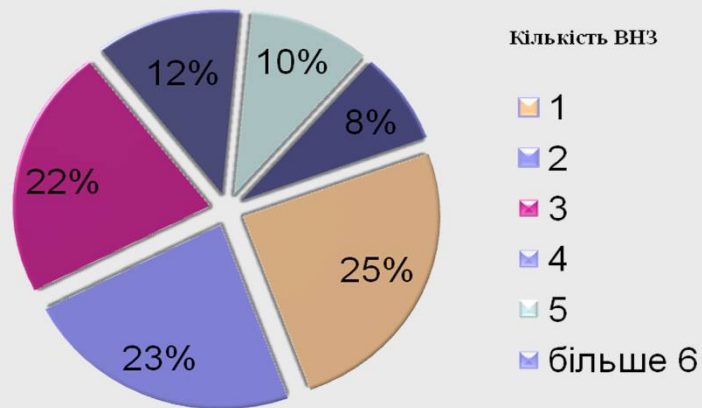
Студенти першого курсу більше задоволені ставленням з боку адміністрації в гуртожитку – **27%**, ніж студенти четвертого курсу – **12%**.

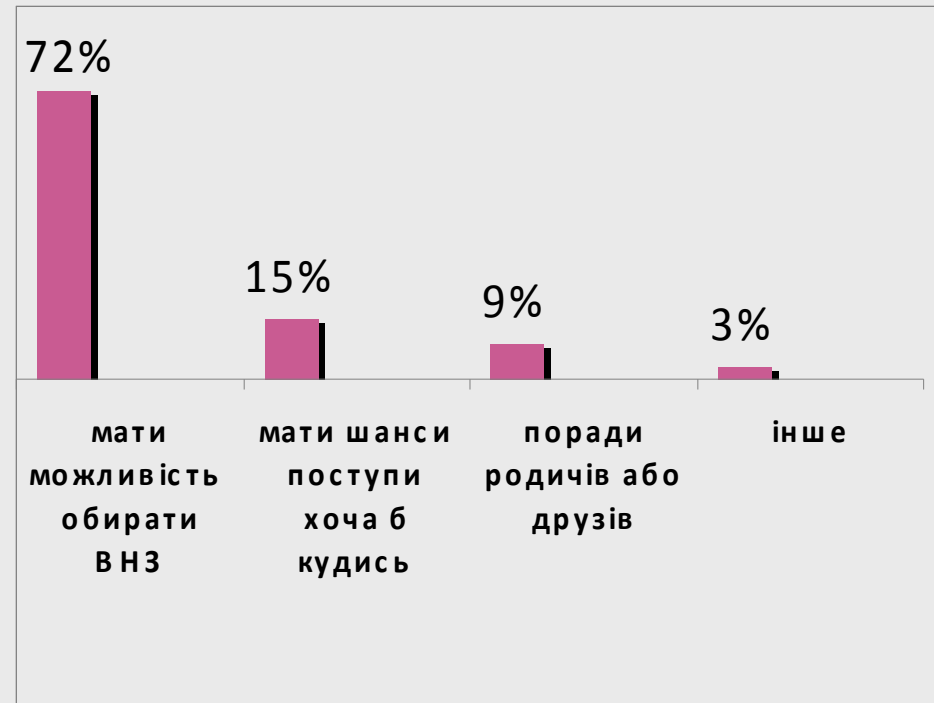
Вступна кампанія-2009 очима студентів

Кількість ВНЗ, до яких подавали документи майбутні студенти (% до опитаних першокурсників)

Кількість ВНЗ до яких подавали документи
База: першокурсники, N=223

Причини подання документів до декількох ВНЗ

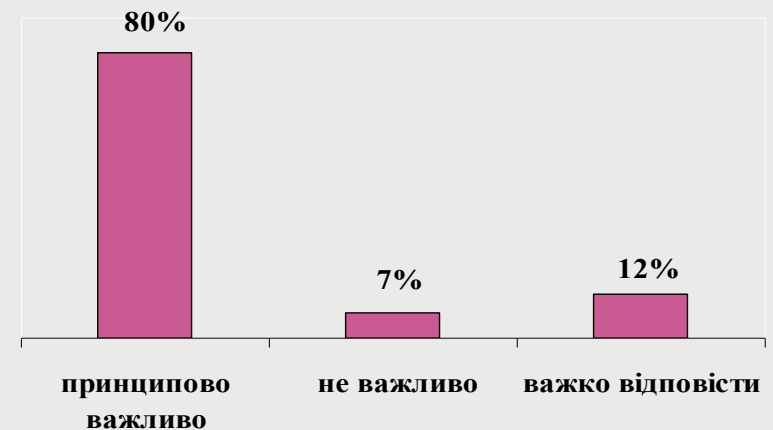

Вступ до Університету (% до опитаних студентів-першокурсників)

**Куди початково подавали
оригінали документів**

Куди Ви початково подавали оригінали документів	%
До Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка	55
До іншого ВНЗ	5
Залишив оригінали у себе до вирішення остаточного питання про зарахування	40

**Наскільки важливо було вступити до
приоритетного ВНЗ**

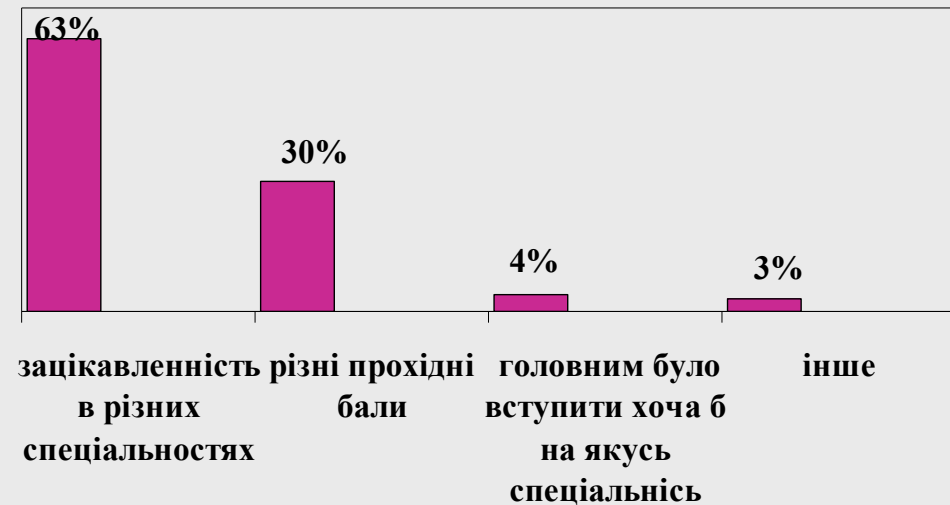

Вибір спеціальності при вступі (% до опитаних студентів-першокурсників)

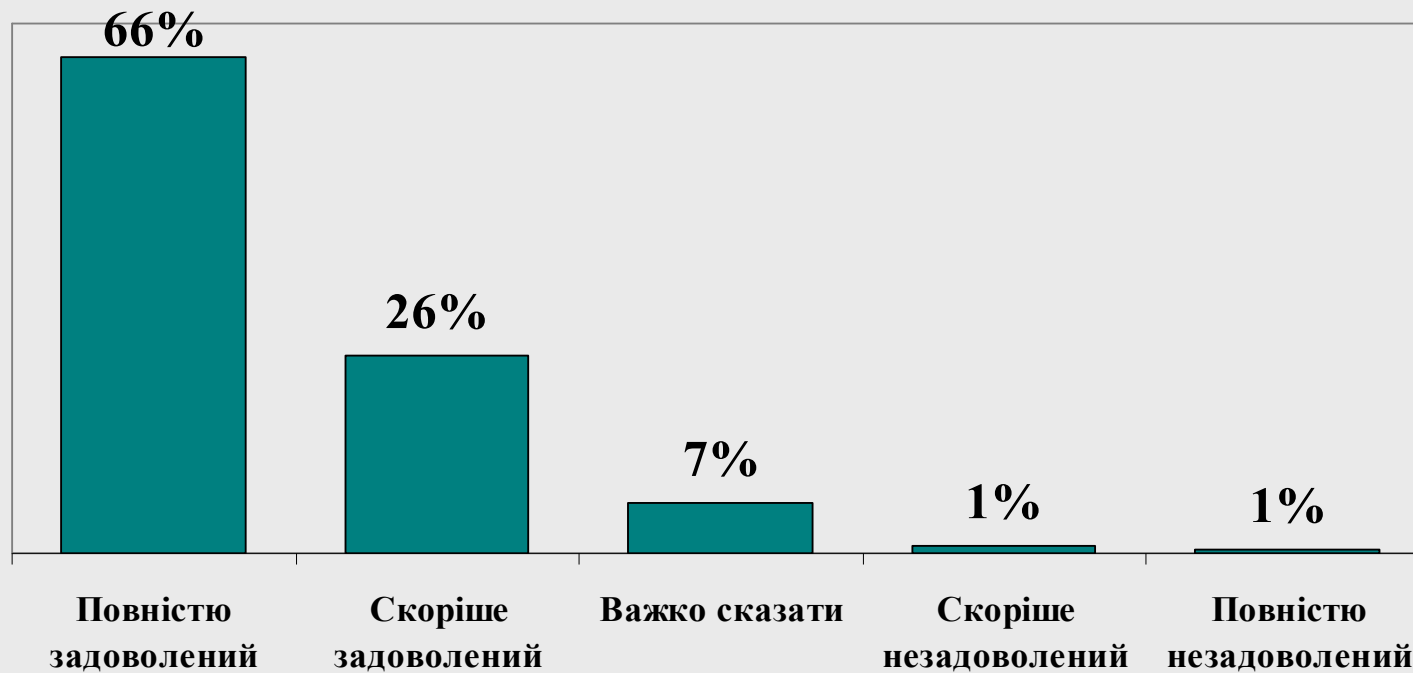
На скільки спеціальностей
подавали документи

Чому подавали документи на різні спеціальності

Задоволеність вступом до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (% до опитаних студентів-першокурсників)

Враження про процедуру прийому документів (% до опитаних студентів-першокурсників)

Розподіл відповідей першокурсників на питання
“Чи були помічені порушення при прийомі документів?”

Які саме порушення помітили студенти при прийомі документів

Загалом лише 4% респондентів з усіх факультетів помітили порушення, що свідчить про їх несистематичний характер.

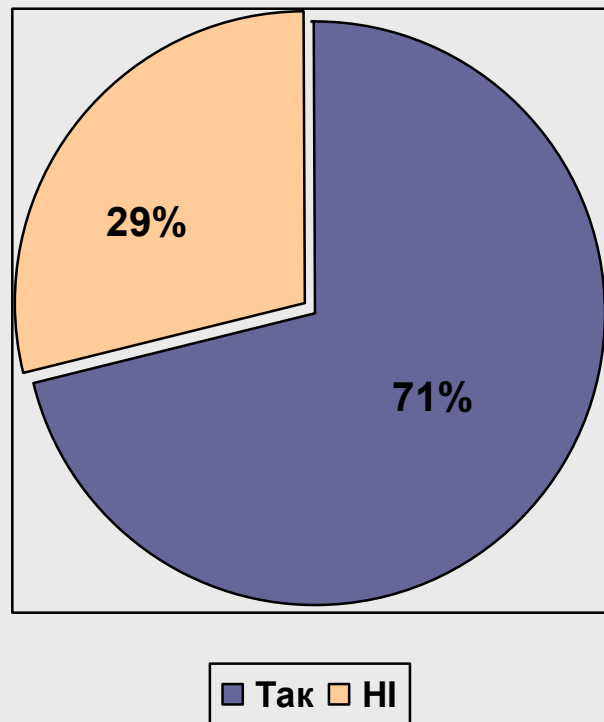
Серед вказаних респондентами порушень найчастіше зустрічаються:

- порушення в черзі
(не всі стояли в черзі, дехто домовлявся з представниками комісій, щоб пройти без черги)**
- відсутність листів–запрошень на навчання**
- фальшиві пільги**

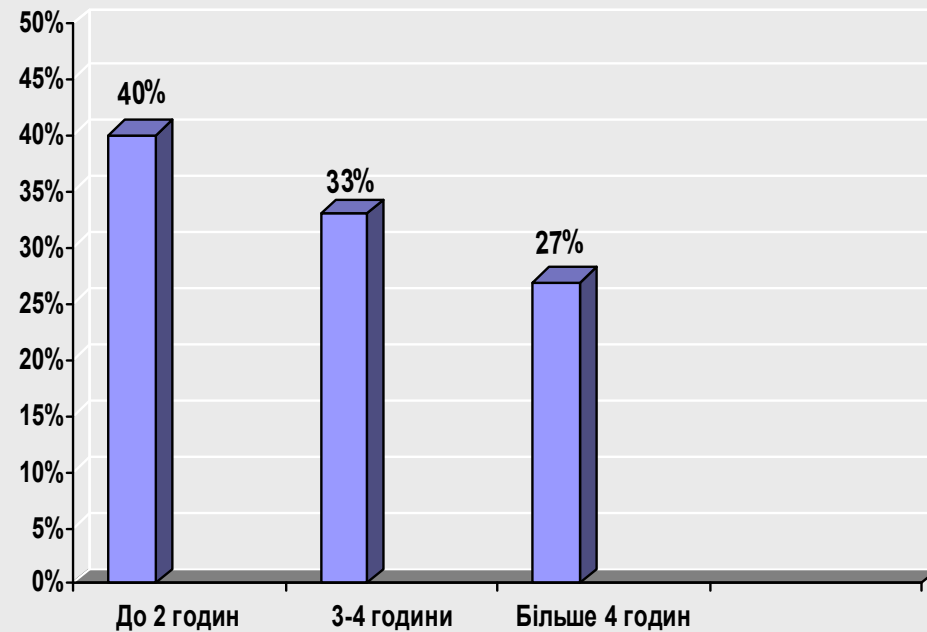
Порушення були вказані респондентами, які навчаються на географічному історичному, юридичному факультетах, факультеті психології, інституті філології та інституті журналістики.

Складнощі при прийомі документів (% до опитаних студентів-першокурсників)

Чи доводилося перебувати в черзі під час подачі документів

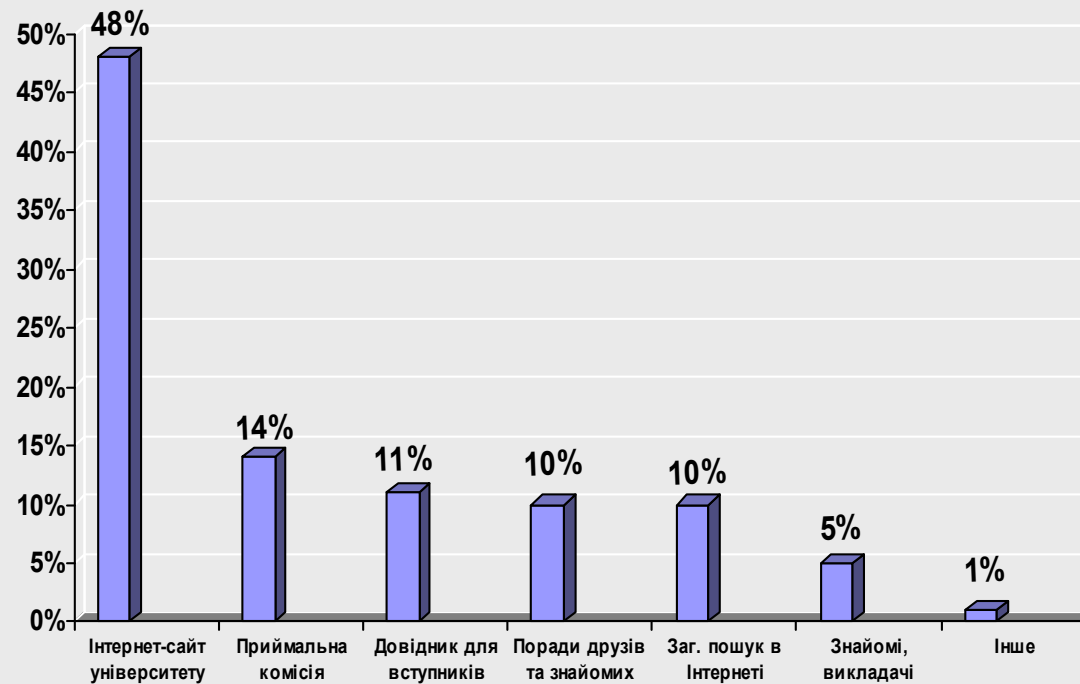

Середній час проведений в черзі

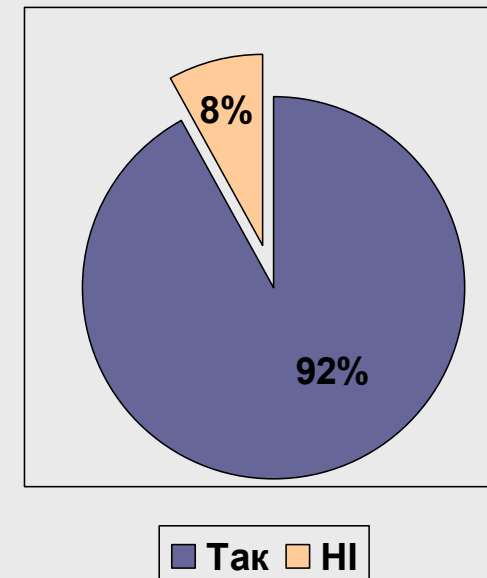

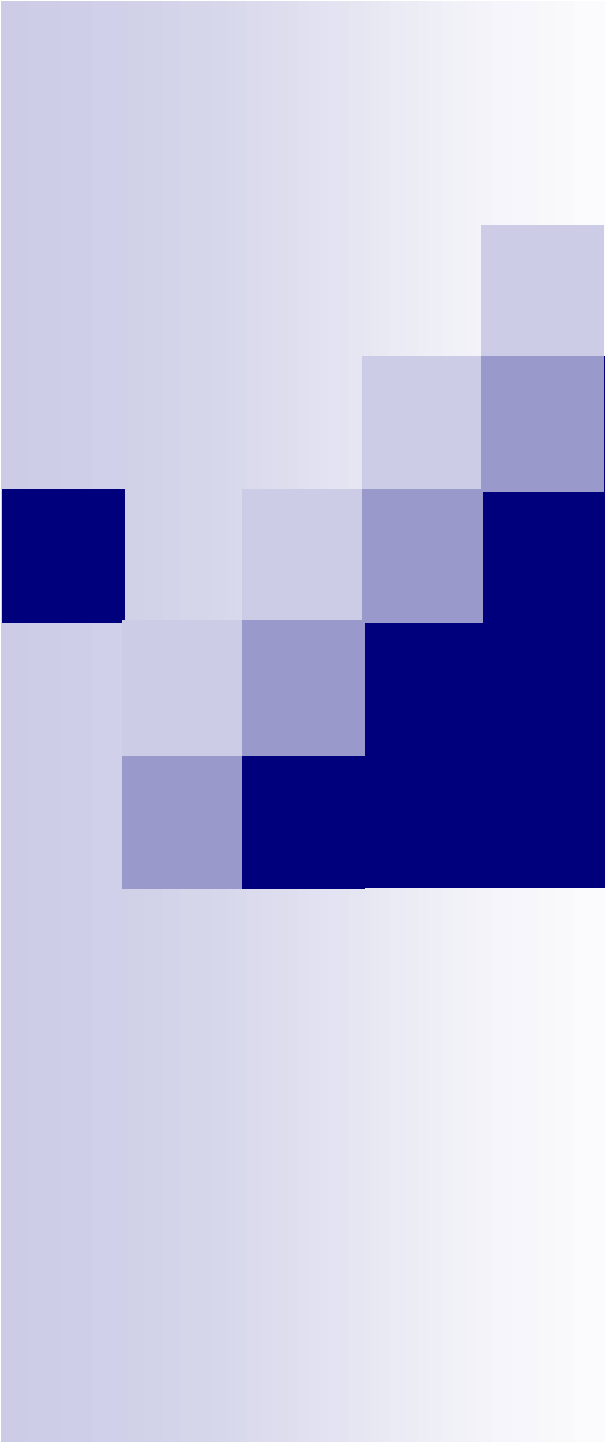
Інформованість про вступну кампанію (% до опитаних студентів-першокурсників)

Звідки отримали інформацію щодо правил
вступу до університету

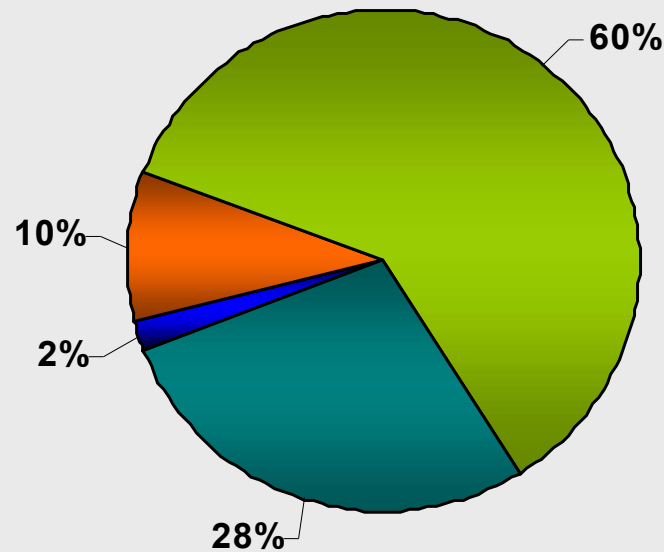
Чи було достатньо інформації щодо
правил вступу

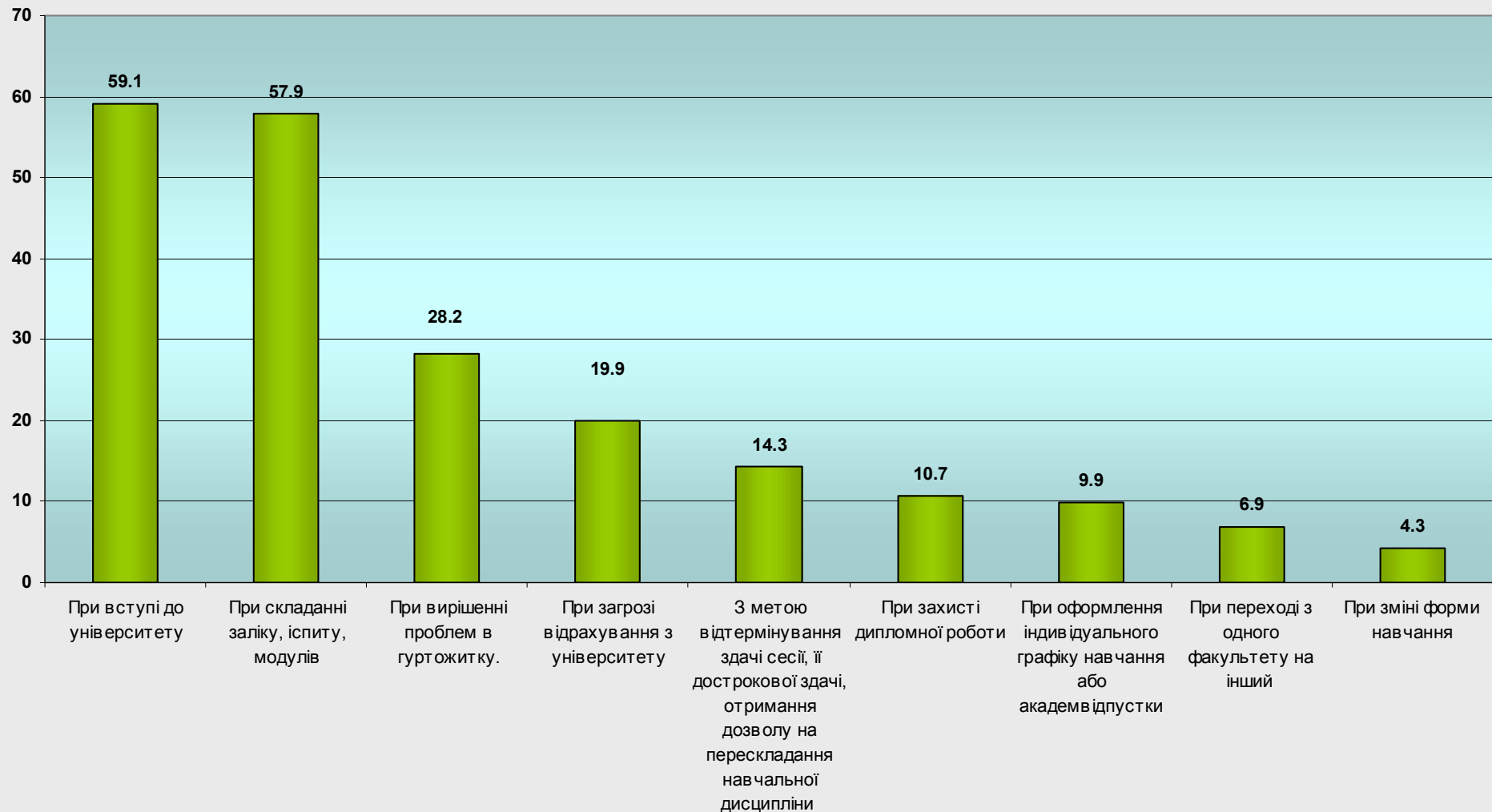
**Залучення неофіційних
ресурсів для вирішення питань,
пов'язаних з навчанням та
проживанням у гуртожитку**

Залучення неофіційних ресурсів (знайомства, подарунки, грошова винагорода) для вирішення проблем з навчанням (% до всіх опитаних)

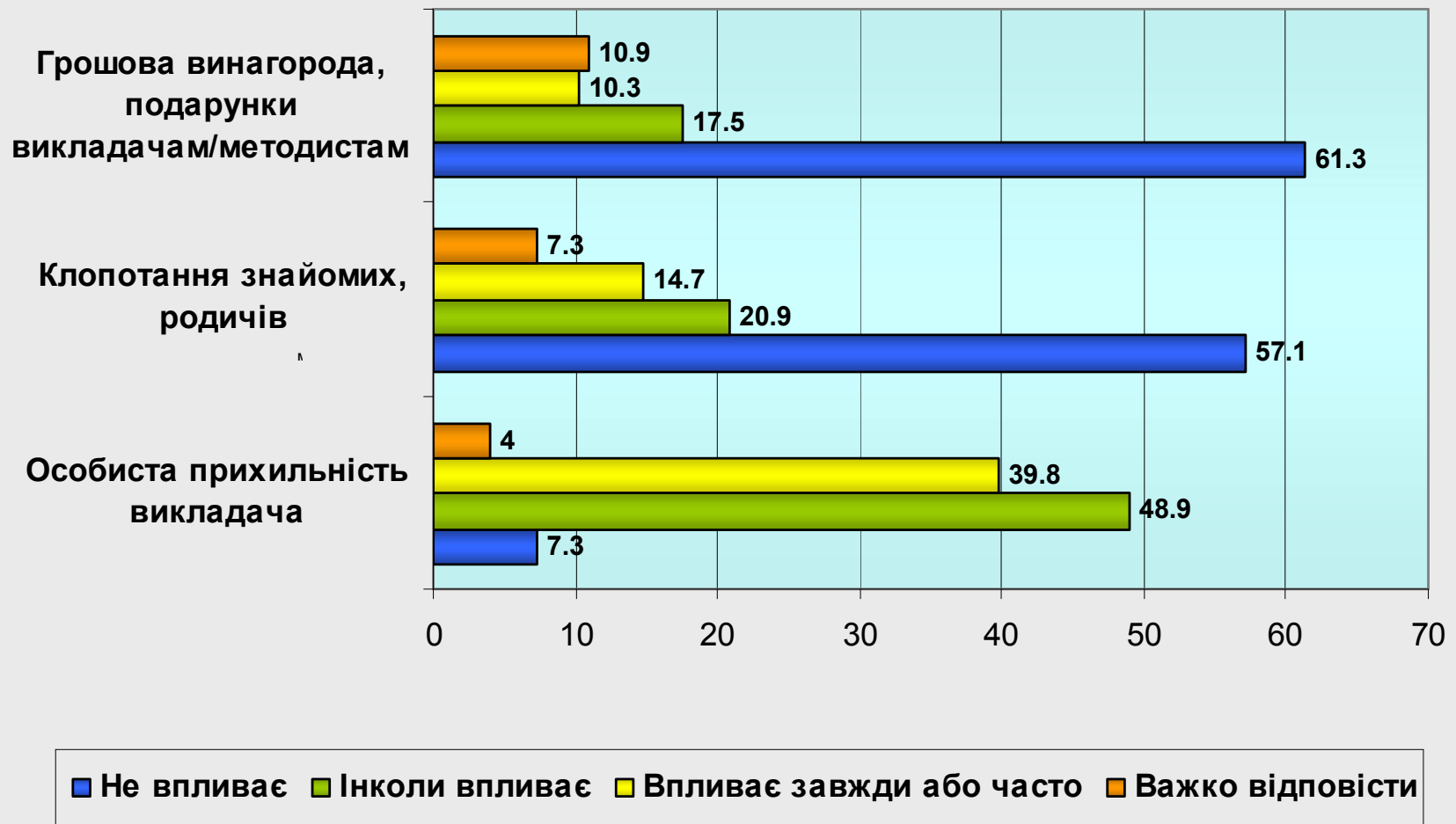

- так, часто
- так, але рідко
- ні, але багато чув про існування такого явища
- не доводилось і не чув про таке

Ситуації залучення неофіційних ресурсів для вирішення проблем студентами університету, які мають подібну практику (% до тих які часто або рідко користуються неофіційними ресурсами)

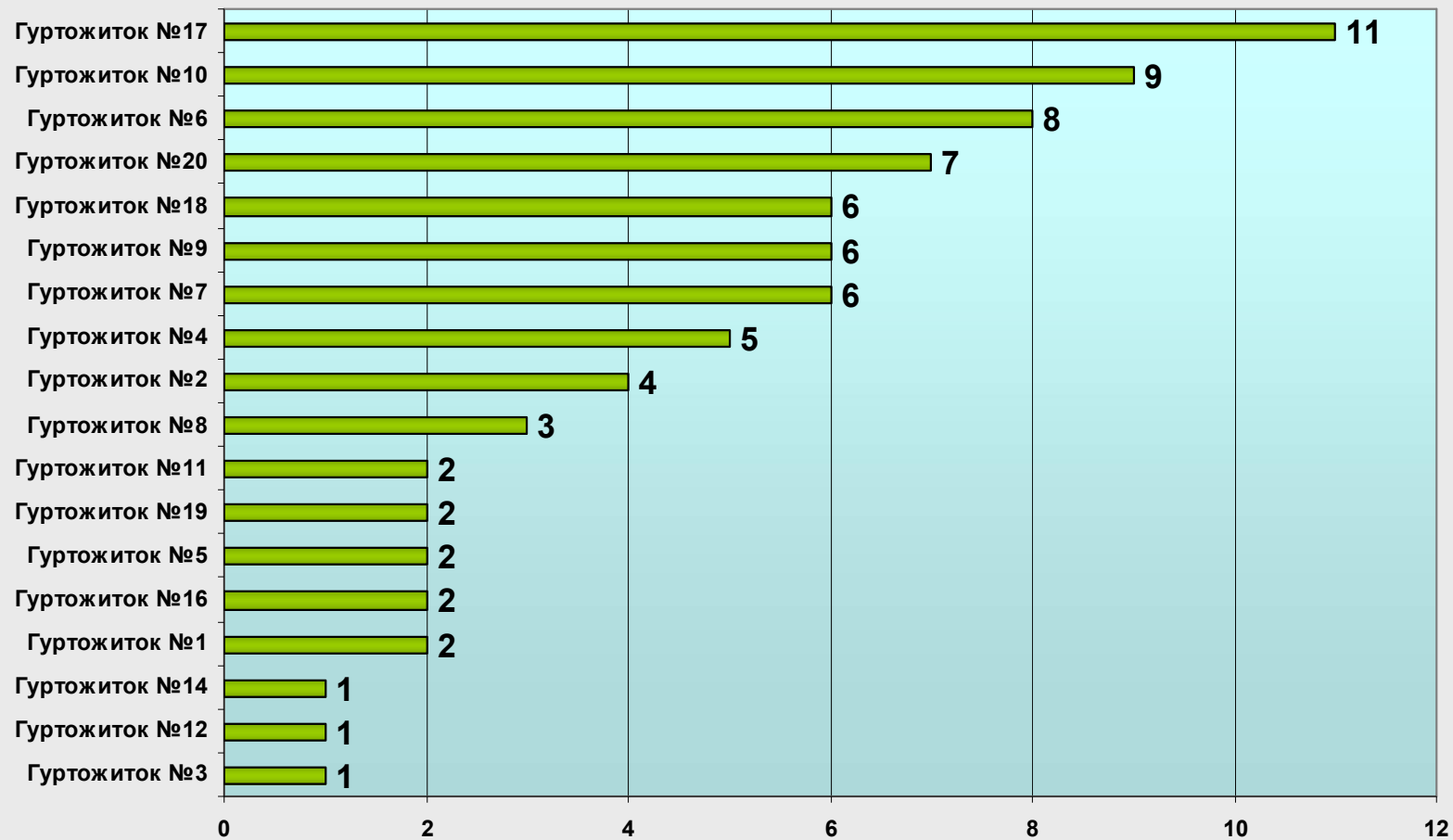
Чинники, які на думку студентів, мають вплив на їх екзаменаційні оцінки (% до тих, що відповіли)

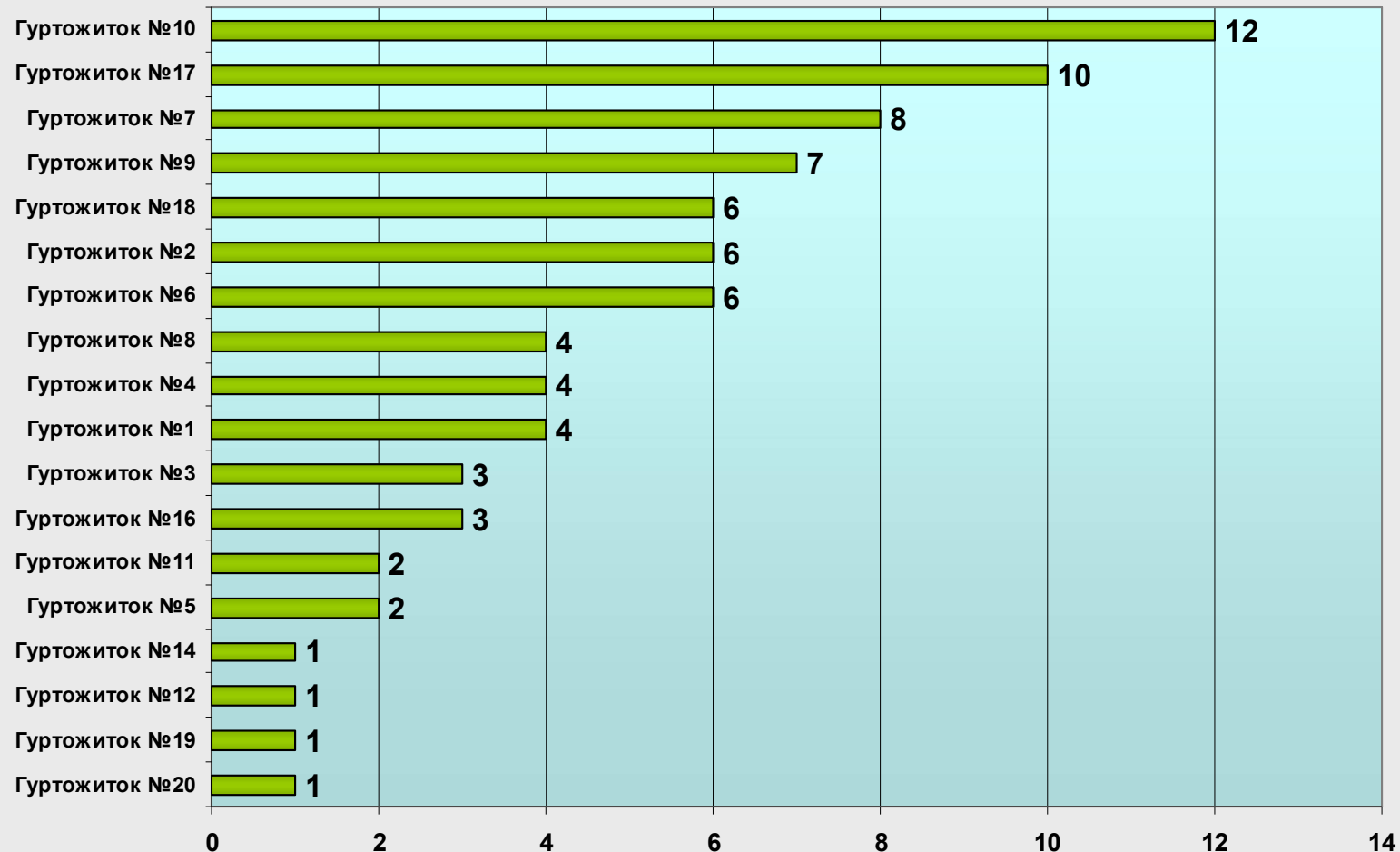
Ситуації хабарництва з якими зіткнулися студенти, які проживають або проживали в гуртожитках університету (% до тих що відповіли)

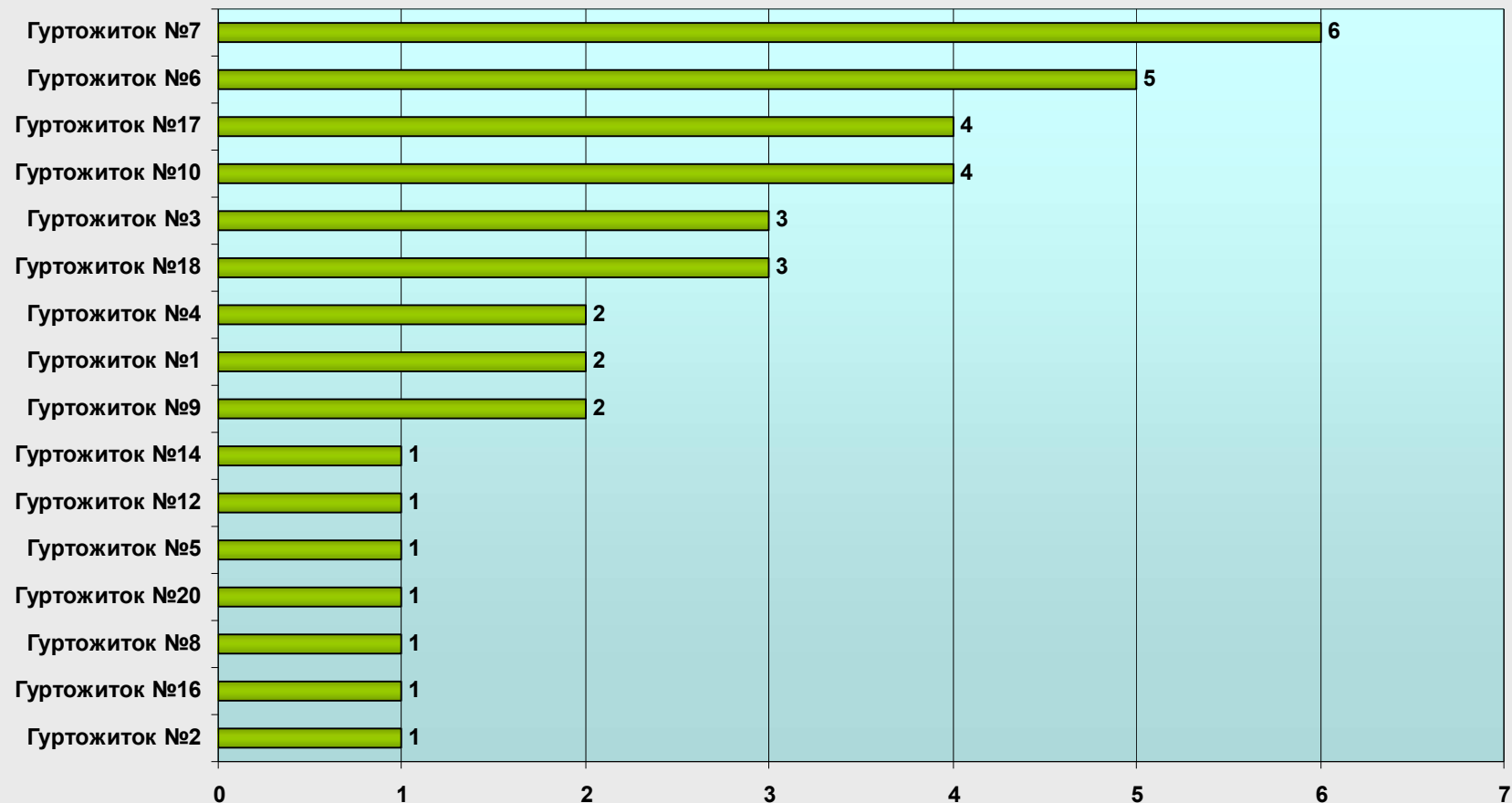
Кількість студентів, які вказали, що при поселенні в гуртожиток зустрічалися з випадками хабарництва

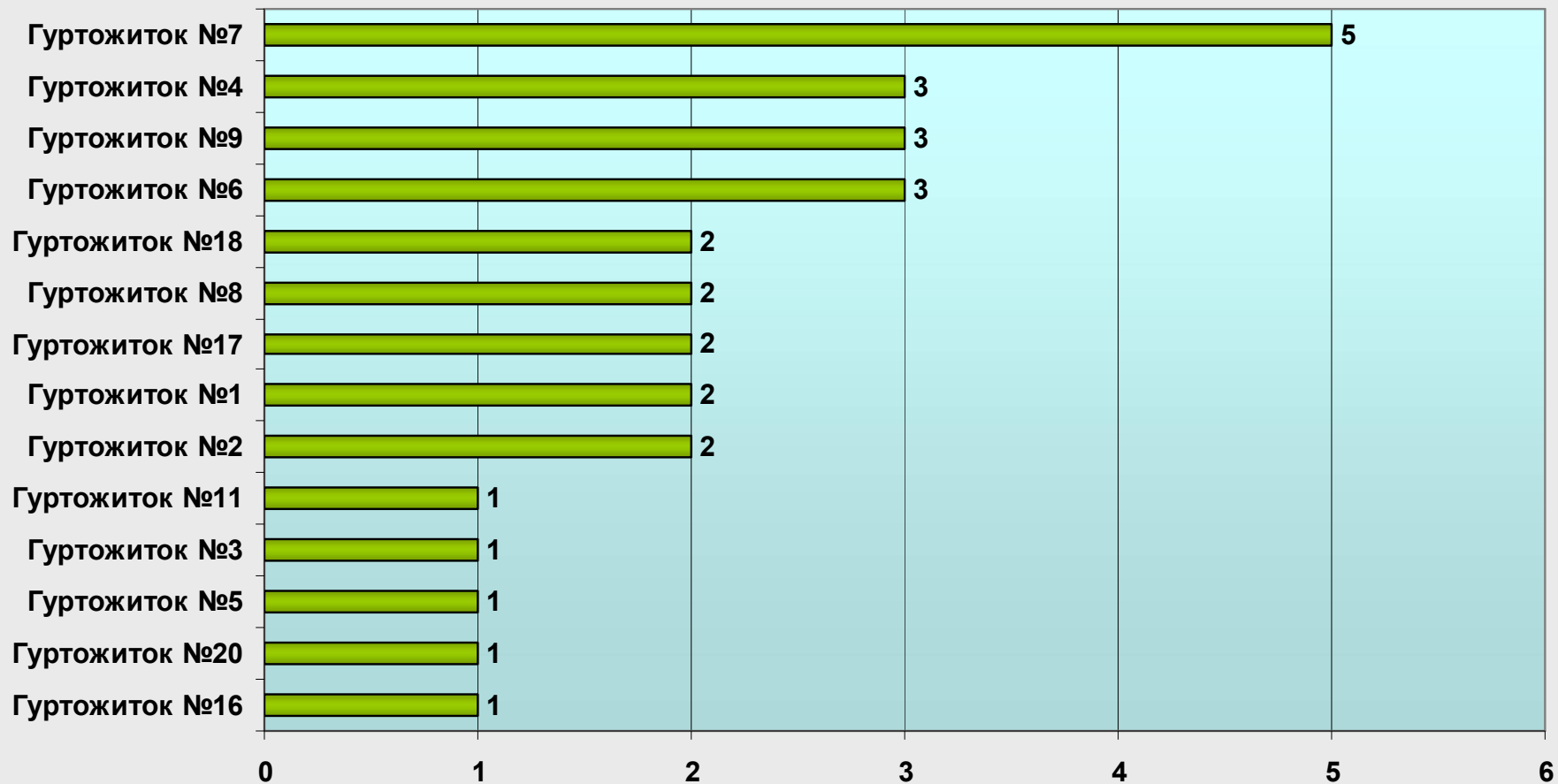
Кількість студентів, які вказали, що при зміні або виборі кімнати зустрічались з випадками хабарництва

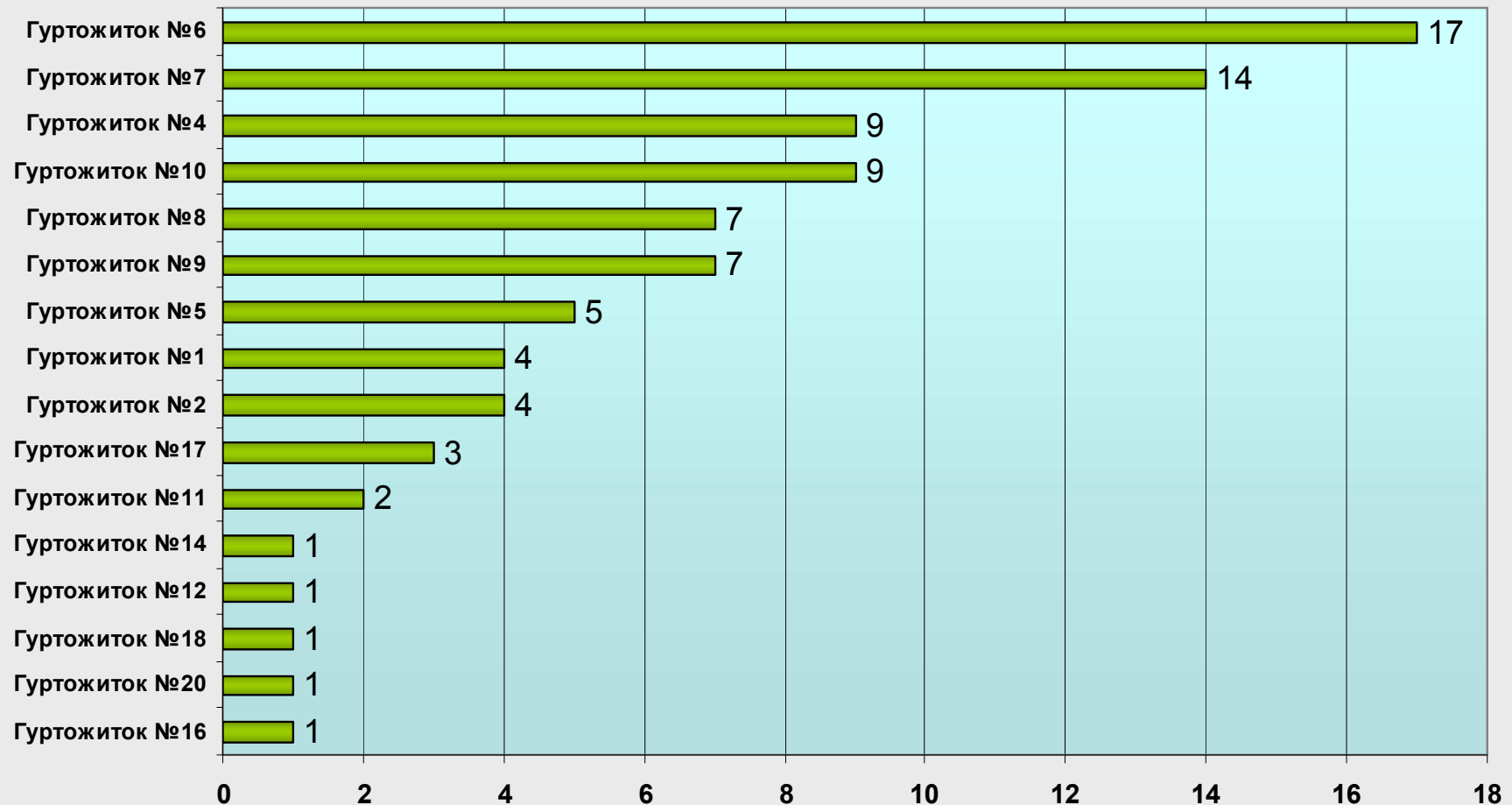
Кількість студентів, які вказали, що при вирішенні питання кількості сусідів по кімнаті застрічалися з випадками хабарництва

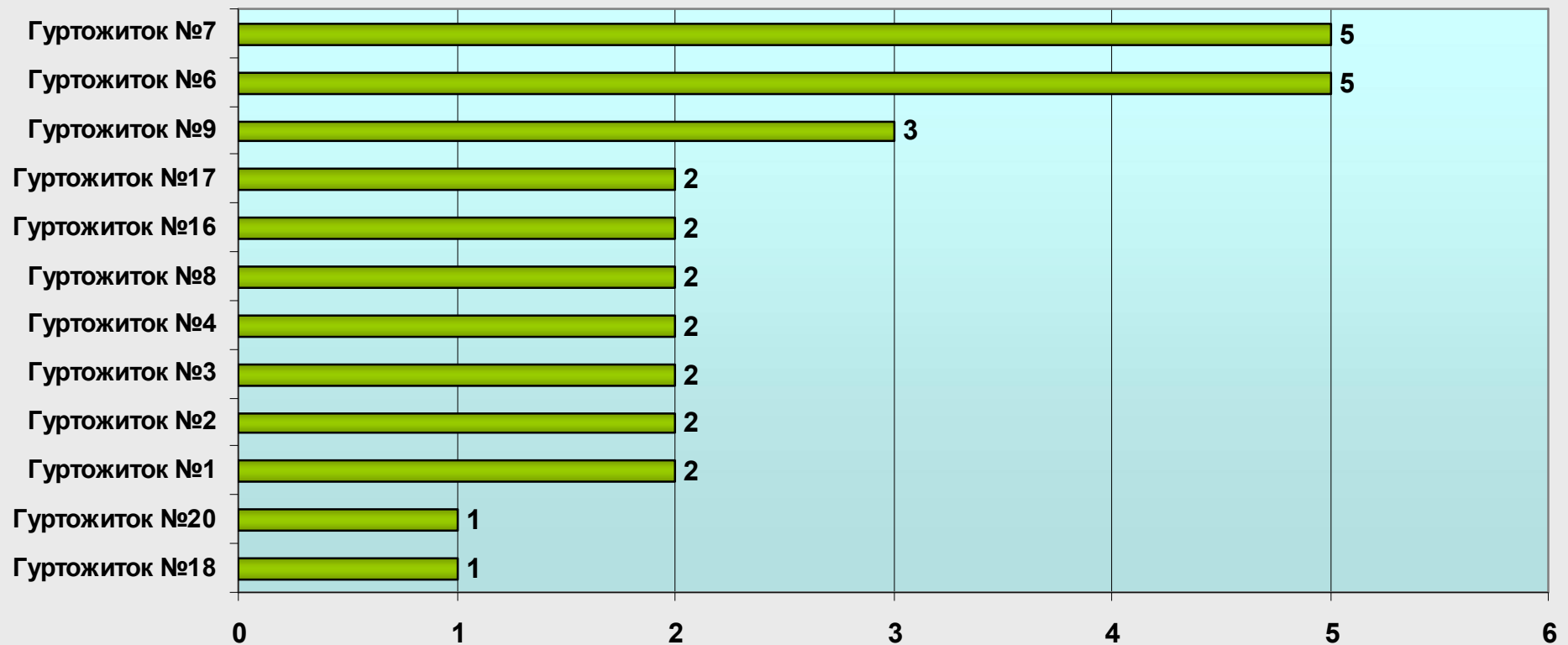
Кількість студентів, які вказали, що зустрічалися з випадками хабарництва для покращення побутових умов

Кількість студентів, які вказали, що зустрічалися з випадками хабарництва для пом'якшення режиму відвідування гуртожитку

Кількість студентів, які вказали, що зустрічалися з випадками хабарництва для отримання тимчасової прописки у гуртожитку

Кількість студентів, які вказали, що зустрічалися з випадками хабарництва для перебування у гуртожитку під час канікул

